

ISSN 1300-4689

Erciyes

Aylık Fikir Sanat Dergisi

YIL: 44

SAYI: 528

ARALIK 2021

Erciyes

Aylık Fikir ve Sanat Dergisi

(Ulusal Hakemli Dergi)

ISSN: 1300-4689

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü

Âlim GERÇEL

Genel Yayın Müdürü

Ömer BÜYÜKBAŞ

Genel Yayın Yönetmeni

Mehmet BİLGEHAN

Genel Yayın Danışmanı

Prof. Dr. Bayram DURBİLMEZ

Halkla İlişkiler

Mehmet ÇAYIRDAĞ

Yaşar ELDEN

Düzenleyiciler

Prof. Dr. Önder ÇAĞIRAN, Prof. Dr. Remzi KILIÇ

Dr. Ahmet KAYASANDIK

HAKEM HEYETİ

Prof. Dr. Ahmet BURAN (Fırat Üniversitesi)

Prof. Dr. Ahmet CİHAN (İstanbul Medeniyet Üniv.)

Prof. Dr. Önder ÇAĞIRAN (Erciyes Üniversitesi)

Prof. Dr. Bayram DURBİLMEZ (Hacı Bektaş Veli Üniv.)

Prof. Dr. Kemal GÖDE (Süleyman Demirel Üniv. Emekli)

Prof. Dr. İlyas GÖKHAN (Niğde Ömer Halisdemir Üniv.)

Prof. Dr. Tuncer GÜLENSOY (Erciyes Üniversitesi, Emekli)

Prof. Dr. Güler GÜLSEVİN (Ege Üniv., TDK Bşk.)

Prof. Dr. Abdurrahman GÜZEL (Başkent Üniversitesi)

Prof. Dr. Zekeriya KARADAVUT (Akdeniz Üniversitesi)

Prof. Dr. M. Metin KARAÖRS (Erciyes Üniv. Emekli)

Prof. Dr. Zeki KAYMAZ (Ege Üniversitesi)

Prof. Dr. Mustafa KESKİN (Erciyes Üniversitesi, Emekli)

Prof. Dr. Atabey KILIÇ (Erciyes Üniversitesi)

Prof. Dr. Remzi KILIÇ (Erciyes Üniversitesi)

Prof. Dr. Metin ÖZARSLAN (Hacettepe Üniversitesi)

Prof. Dr. Nevzat ÖZKAN (Erciyes Üniversitesi)

Prof. Dr. Hatice ŞAHİN (Uludağ Üniversitesi)

Prof. Dr. Esmâ ŞİMŞEK (Fırat Üniversitesi)

Prof. Dr. Mustafa TURAN (Gazi Üniversitesi)

Prof. Dr. Fikret TÜRKMEN (Ege Üniversitesi, Emekli)

Prof. Dr. Ali YAKICI (Gazi Üniversitesi)

Prof. Dr. Osman YILDIZ (Süleyman Demirel Üniversitesi)

(Not: Soyadlarına göre alfabe sırasıyla)

Yazışma Adresi

Erciyes Dergisi, P.K. 218, 38002 KAYSERİ

Telefon – Belgeç: 0 352 231 73 03

İdare Yeri

Sahabiye Mahallesi Muhtarlığı

Kalenderhane Sokağı, Nu.: 8

38010 Kocasinan/KAYSERİ

Ağ sayfası: www.erciyesdergisi.com.tr

E-posta: bilgi@erciyesdergisi.com

alimgercel@gmail.com

İÇİNDEKİLER

SAYFA

Erciyes Dergisi'nde Biriken Düşünce Gücünün

Toplumsal Dönüşümdeki Rolü

Âlim GEÇEL.....1

Millî Düşünce

Mehmet BİLGEHAN.....7

Trablusgarp (Siryanika-Libya) Kolonilerine Saldırısı

Doç. Dr. Zübeyir BÜTÜNER.....12

Zor Günler Kapıda (Şiir)

Köksal AKÇALI (ASABİ).....17

Asabi'nin "Zor Günler Kapıda"Şiirine...

Öyle Gör (Şiir)

Yusuf DOĞDU (Bağdadi).....17

Kul hakkını Düşününce "ve Şiirle Anlatım

Bedrettin KELEŞTİMUR.....18

*Gök-Türk: Mavi Gök Kadar Engin Ülkelerin Sâhibi
"Türk"*

M. Halistin KUKUL.....24

Dizgi ve Tasarım

Mehmet BİLGEHAN -Hakan TOPUZOĞLU

www.erciyesdergisi.com.tr

İnternet Sayfasında Yayınlanmaktadır.

İndirme ücretsizdir, satılmaz!

Yazılarınızı

E-posta: mebilgehan@gmail.com

YIL: 44 ★ SAYI: 528 ★ ŞUBAT, 2021

Özet

Türk milleti, köklü tarihi ve medeniyet birikimiyle dünya sahnesinde derin izler bırakmıştır. Günümüz neslinin en önemli görevi, Türk milletinin ülkülerini yeni nesillere aktararak devletimizin kuruluş felsefesini güçlendirmektir. Mustafa Kemal Atatürk'ün "Türk çocuğu, atalarını tanıdıkça daha büyük işler yapacak" sözü, geçmişin bilinmesinin önemini vurgular. Dünya, dengesi bozulmuş bir düzen içindeyken, milletler kültürel ve maddi güçleriyle yeni dengede yerlerini alacaktır. Türk milleti, tarih boyunca medeniyetin öncüsü olmuş, bugün de bu mirası geleceğe taşımaktadır. Yeni nesiller, geçmiş zaferlerden ilham alarak Türk milletini çağdaş medeniyetler seviyesinin üzerine çıkarmalıdır. Tarih, milletlerin sadece savaşlarla değil, bilim, kültür ve fikirle de büyüklüğünü gösterdiği bir alandır. Türk milleti, bağımsızlık mücadelesiyle mazlum milletlere örnek olmuş, birlik ve beraberlikle yükselmiştir. Fikirlerin gücü, toplumsal dönüşümün temelini oluşturur ve zihinsel güç, maddi gücün ötesinde etkiye sahiptir. Toplumun ilerlemesi, düşüncelerin özgürce ifade edilmesi ve kolektif bir güce dönüşmesiyle mümkündür. Fikirler, pratiğe döktüğünde toplumsal değişimi tetikler ve ortak hedefler etrafında birleşmeyi sağlar. Türk milleti, bilim ve sanata verdiği önemle dünya medeniyetine katkıda bulunmuştur. Bilimsel düşüncenin yaygınlaşması, toplumun eleştirel bakış açısını güçlendirir ve ilerlemeyi hızlandırır. Sanat, milletlerin ruhunu yansıtır ve kültürel mirası geleceğe taşır. Türk inkılabı, sanat ve düşünce hayatında köklü bir dönüşüm başlatmıştır. Büyük sanatçılar, toplumun ideallerini eserleriyle ifade ederek geleceğe ilham verir. Erciyes Dergisi, Türk milletinin kültürel ve fikri dönüşümüne katkı sağlayarak çok yönlü bir platform sunar. Dergi, milli dili güçlendirmeyi ve geçmişi halka sunmayı hedefler. Toplumun ekonomik, kültürel ve toplumsal alanlarda yenilenmesi için fikirlerin birleşmesi gereklidir. Fikir gücü, toplumsal kalkınmanın itici gücüdür ve farklı bakış açılarının birleşmesiyle daha etkili hale gelir. Düşünceler, topluma yayıldığında ve eyleme dönüştüğünde gerçek gücünü gösterir. Bilim ve sanat, toplumların düşünsel gelişiminin temel taşlarıdır ve birbirini tamamlar. Türk milleti, geçmişten gelen ilmi mirası çağın yöntemleriyle harmanlayarak ilerlemelidir. Toplumların başarısı, zihinsel ve manevi güçten kaynaklanır; bu nedenle düşünsel devrimler teşvik edilmelidir. Fikirlerin birleşmesi, toplumsal dönüşümü hızlandırır ve daha iyi bir geleceğe kapı açar.

Anahtar Kelimeler: Türk milleti, tarih, medeniyet, kültür, fikir, bilim, sanat, Mustafa Kemal Atatürk, yeni nesil, milli bilinç, bağımsızlık, Erciyes Dergisi, toplumsal dönüşüm, zihinsel güç, birlik.

The Role of Accumulated Intellectual Power in Erciyes Magazine in Societal Transformation

Abstract

The Turkish nation, with its deep-rooted history and civilizational heritage, has left profound marks on the world stage. The most significant duty of today's generation is to pass down the ideals of the Turkish nation to future generations, thereby strengthening the founding philosophy of our state. Mustafa Kemal Atatürk's statement, "As Turkish youth learn about their ancestors, they will find the strength to achieve greater deeds," underscores the importance of knowing the past. In a world where the balance of order is disrupted, nations will take their rightful places in the new equilibrium based on their cultural and material strengths. The Turkish nation, a pioneer of civilization throughout history, must carry this legacy into the future. New generations should draw inspiration from past victories to elevate the Turkish nation above the level of contemporary civilizations. History is an arena where nations demonstrate their greatness not only through wars but also through science, culture, and ideas. The Turkish nation, with its struggle for independence, has been an example to oppressed nations, rising through unity and solidarity. The power of ideas forms the foundation of societal transformation, and intellectual strength has an impact beyond material power. The progress of society depends on the free expression of ideas and their transformation into a collective force. When ideas are put into practice, they trigger societal change and foster unity around common goals. The Turkish nation has contributed to world civilization through its emphasis on science and art. The spread of scientific thinking strengthens society's critical perspective and accelerates progress. Art reflects the spirit of nations and carries cultural heritage into the future. The Turkish revolution initiated a profound transformation in artistic and intellectual life. Great artists inspire future generations by expressing society's ideals through their works. Erciyes Magazine contributes to the cultural and intellectual transformation of the Turkish nation by offering a multifaceted platform. The magazine aims to strengthen the national language and present the past to the public. The renewal of society in economic, cultural, and social domains requires the convergence of ideas. The power of ideas is the driving force behind societal development, becoming more effective through the integration of diverse perspectives. Ideas demonstrate their true strength when they spread to society and translate into action. Science and art are the cornerstones of societies' intellectual development, complementing each other. The Turkish nation must advance by blending its historical intellectual heritage with modern methods. The success of societies stems from intellectual and spiritual strength; thus, intellectual revolutions should be encouraged. The convergence of ideas accelerates societal transformation and opens the door to a better future.

Keywords: Turkish nation, history, civilization, culture, ideas, science, art, Mustafa Kemal Atatürk, new generation, national consciousness, independence, Erciyes Magazine, societal transformation, intellectual strength, unity.

Giriş

Tarih sahnesinde derin izler bırakan ve dünya tarihine yön vermiş bir milletiz. Böylesine köklü bir geçmişe sahip bir milletin günümüz nesline düşen en önemli görev, Türk milletinin ülkülerini ve ideallerini en güçlü inançla ruhlara naksetmektir. Ancak bu şekilde devletimizin kuruluş felsefesi genişleyip kökleşebilir. Bugünün düşünce in-

sanları için en öncelikli vazife de budur. Bunun için yeni neslin, geçmiş tarihini ve atalarını çok iyi tanıması gerekir. Mustafa Kemal Atatürk'ün şu sözü bu gerçeği en güzel şekilde ifade eder: "Türk çocuğu, atalarını tanıdıkça daha büyük işler yapmak için kendinde kuvvet bulacaktır."

Dünya, dengesi bozulmuş bir düzen içinde savrulurken, milletler yeni bir denge kurulduğunda maddi güçleri ve kültürel birikimleri doğrultusunda hak ettik-

leri yeri alacaklardır. Türk milleti, geçmişte medeniyetin öncüsü olmuş ve tarih sahnesinde iz bırakmıştır. Bugün de aynı ideal ve kararlılıkla hareket etmeli, milli gücünü ve kültürel zenginliğini geleceğin dünyasına taşımaya azmetmelidir. Çünkü tarihimiz, bu yüksek medeniyet vazifesini yerine getirdiğimizin en büyük şahididir.

Milletler, sahip oldukları kültürel ve maddi kuvvet doğrultusunda dünya üzerindeki yerlerini belirlerler. Türk milleti, tarih boyunca yüksek bir medeniyet inşa etmiş ve insanlığın gelişimine büyük katkılarda bulunmuştur. Bugün de bu büyük mirası yaşatmak ve ileriye taşımak sorumluluğu, milletimizin omuzlarındadır. Yeni nesiller, bu bilinci kuşanarak Türk milletini hak ettiği en yüksek mevkiye taşımak için çalışmalıdır.

Geçmiş zaferlerle dolu bir millet olarak bugün de dünya sahnesinde güçlü bir şekilde var olmak zorundayız. Türk milleti, yalnızca savaş meydanlarında değil, ilim, kültür ve medeniyet alanlarında da kendini kanıtlamış bir millettir. Bilge kağan önderliğinde ilk kurtuluş savaşı verdiğimiz tarihten Çanakkale’de ve akabinde Mustafa Kemal Atatürk önderliğinde verdiğimiz Kurtuluş Savaşı’na, oradan Cumhuriyet’in inşasına ve sonrasında kazanımlarımıza kadar geçen tarihimiz, azim ve iradenin en büyük kanıtıdır. Şimdi ise bizlere düşen görev, bu büyük mirası daha ileriye taşımak ve Türk milletini insanlığın geleceğini inşa eden öncü milletlerden biri yapmaktır.

Tarih, milletlerin yalnızca savaş meydanlarında değil, düşünce, bilim ve kültür sahasında da büyüklüğünü gösterdiği bir arenadır. Türk milleti, geçmişte olduğu gibi bugün de insanlığın gelişimine yön verecek kudrete sahiptir. Tarih boyunca sergilenen irade ve milletimizin tarih boyunca üstlendiği medeni misyonun günümüzde de devam etmelidir. Yeni nesiller, bu şanlı mirası yaşatmalı ve Türk milletini, geleceğin dünyasında en yüksek mevkiye taşımak için çalışmalıdır.

Türk milleti, tarih boyunca büyük imparatorluklar kurmuş, bilimden sanata, yönetimden savaşa kadar her alanda insanlığa yön vermiştir. Bu köklü mirası geleceğe taşımak, milletimizin en büyük sorumluluklarından biridir. Mustafa Kemal Atatürk’ün “Tarihini bilmeyen milletler, yok olmaya mahkûmdur.” sözü de göstermektedir ki, milletimizin yükselişi geçmişini bilmek ve o bilinçle hareket etmekle mümkündür. Yeni nesiller, bu şuurla yetişmeli ve Türk milletini, çağdaş medeniyetler seviyesinin de üzerine çıkarmak için çalışmalıdır.

Milletler tarih sahnesinde yalnızca askeri zaferlerle değil, ilim, kültür ve fikir alanındaki başarılarıyla da öne çıkarlar. Türk milleti, bağımsızlık mücadelesinde gösterdiği irade ile sadece kendisine değil, dünyadaki tüm mazlum milletlere de örnek olmuştur. Atatürk’ün

“Biz, millî varlığın temelini, millî şuurda ve millî birlikte görmekteyiz.” sözü, milletimizin ancak birlik ve beraberlik içinde yükselip dünyada hak ettiği yeri alacağını açıkça ifade etmektedir. Bu bilinçle, Türk düşünce insanlarının ve genç neslin en büyük görevi, millî değerleri yaşatarak insanlığın geleceğine yön verecek büyük hamleler yapmaktır.

Fikirlerin gücü, insanlık tarihinin her döneminde kendini göstermiştir. Bir toplumun ilerlemesi, yalnızca maddi olanaklarla değil, aynı zamanda zihinsel ve manevi gücün de doğru bir şekilde yönlendirilmesiyle mümkün olmuştur. İnsanlar, dünyayı sadece fiziksel olarak şekillendirmekle kalmamış, aynı zamanda düşünsel dönüşümlerle de toplumsal yapıyı değiştirmiştir. Bugün, toplumsal gelişim ve ilerleme için en önemli kaynaklardan biri, insanın zihinsel ve fıkırsel gücüdür. Bu gücü doğru bir şekilde kullanmak, sadece bireysel değil, toplumsal düzeyde de büyük değişimlerin önünü açacaktır.

İnsanlık, tarihinde birçok kez maddi gücün ötesine geçmeyi başarmış ve fikirlerin etkisiyle devrimler gerçekleştirmiştir. Bir toplumun hayatta kalma gücü, genellikle fikirlerin yayılma hızına, yenilikçi düşüncelere ve bu düşüncelerin insanların hayatlarına ne denli etki ettiğine bağlıdır. Bu sebeple, toplumsal dönüşümde fikirlerin oynadığı rol, sadece onları savunan bireylerin değil, toplumun tüm üyelerinin katılımı ile güç bulur. Bir düşüncenin gücü, onu kabul edenlerin sayısı ve o düşüncenin toplumun her alanına nasıl entegre edildiği ile doğru orantılıdır.

Bugün, küresel anlamda büyük bir değişim ve dönüşüm sürecindeyiz. Bu dönüşümün yaşandığı bir dünyada, bir toplumun ilerlemesi için gereksinim duyduğu ilk şey, düşüncelerini özgürce ifade edebilmesi ve bu düşüncelerin birbirine bağlanarak kolektif bir güce dönüşmesidir. Ancak, bu bağlamda zihinsel gücün kullanımı, sadece bireysel değil, toplumsal sorumlulukları da beraberinde getirir. Bireylerin düşüncelerini ve fikirlerini birleştirerek, sadece kendi yaşamlarını değil, toplumun tüm üyelerinin hayatını etkileyecek büyük değişimlere yol açmak mümkündür.

Fikirlerin gücü, sadece düşüncelerin kendisinden değil, bu düşüncelerin hayata geçirilmesi ve topluma etkisiyle de ölçülür. Bir düşünce, eğer yalnızca soyut bir fikir olarak kalırsa, toplumsal değişimi sağlamakta yetersiz kalabilir. Ancak bu düşünce, pratiğe döküldüğünde ve toplumsal bir hareketin parçası haline geldiğinde gerçek gücünü gösterir. Düşüncelerin birbirine bağlanması, toplumun ortak bir hedef etrafında birleşmesini sağlar ve bu sinerji, toplumun ileriye gitmesinin temelini oluşturur. Bu nedenle, fikirlerin doğru bir

şekilde yönlendirilmesi ve yayılması, toplumsal yapıyı dönüştürmenin anahtarıdır.

Bugün, bir yandan maddi güç ve teknolojik gelişmeler büyük önem taşıırken, diğer yandan insanın zihinsel gücünün de önemi daha fazla hissedilmektedir. Fikirlerin gücü, insanları harekete geçirecek, toplumu dönüştürecek bir potansiyele sahiptir. İnsanlık, geçmişin tecrübelerinden, bilimsel ilerlemelerden ve felsefi düşüncelerinden beslenerek bir adım daha ileriye gitmektedir. Fikirlerin bu kadar önemli olduğu bir dönemde, toplumsal değişim ve gelişim için en büyük kaynaklardan biri, düşüncelerin özgürce ifade edilebildiği bir ortam yaratmaktır.

Bu bağlamda, fikirlerin bir araya getirilmesi, farklı bakış açılarıyla düşüncelerimizin birbirini tamamlaması gerektiği açıkça görülmektedir. Bir toplumun fikrîsel gücü, sadece belirli bir grup insanın düşüncelerinden değil, her bireyin düşüncelerinin birleşmesinden meydana gelir. Bu, farklı düşüncelerin bir araya geldiği, zenginleştirildiği ve toplumun her kesimiyle paylaşıldığı bir ortamda daha güçlü hale gelir. Birbirini besleyen ve tamamlayan düşünceler, toplumu ileriye taşıyan temel güç olacaktır. Bu yüzden, fikirlerin farklılıklarını birleştirmek, toplumsal ilerlemenin en önemli adımlarından biridir.

Bugün fikir gücüne dayalı toplumsal değişim ve gelişim için en fazla ihtiyaç duyduğumuz şey, düşüncelerimizin birbirine bağlanması ve bu düşüncelerle toplumun geleceği için büyük bir güç yaratmaktır. Düşüncelerimiz sadece bireysel olarak değil, toplumsal düzeyde de büyük etkiler yaratabilir. Bu sebeple, her bir bireyin katkısı ve her bir düşüncenin önemi büyüktür. İnsanlar arasında ortak bir anlayış yaratmak, fikirlerin birleşmesi ve toplumu dönüştürme gücünü elinde tutmak, her dönemin en büyük görevlerinden biri olmuştur.

Her dönemde düşünce yapıları ve bilgi anlayışı değişerek gelişmiştir. Türk fikri, tarih boyunca bilimsel düşünceye yönelmiş ve bu alanda önemli adımlar atmıştır. İlim, yalnızca bilgiyi aktarmakla kalmaz, aynı zamanda bireyin ve toplumun dünyayı anlama şeklini dönüştürür. Cumhuriyetle birlikte bilimsel düşüncenin yaygınlaşması hız kazanmış, eğitim sistemi de bu doğrultuda gelişmiştir. Bu süreçte temel hedef, bilimsel yöntemi bireylerin düşünce dünyasına yerleştirmek ve toplumun ilerleyişini bu doğrultuda güçlendirmektir.

Bilimsel gelişim süreci, bilgiyi toplamak ve aktarmaktan çok, onu anlamlandırma ve analiz etme becerisini geliştirmeyi gerektirir. Bu bağlamda, bilimsel düşüncenin yaygınlaştırılması, olaylar arasındaki ilişkilerin kavranmasını ve eleştirel bakış açısının güçlenmesini sağlar. Türk milletinin geçmişten gelen bilgi biriki-

mi, bilim ve teknolojiyle harmanlandığında daha ileri bir seviyeye ulaşacaktır. Bu süreç, geçmişin birikimlerinden beslenerek ilerleyen bir tekâmül süreci olarak değerlendirilmelidir. İlim ve sanat, toplumların gelişiminde birbirini tamamlayan iki temel unsurdur. Sanat, milletlerin kültürel mirasını ve duygularını yansıtırken, bilim ise akıl ve mantık yoluyla dünyayı anlamamızı sağlar. Tarih boyunca büyük sanatçılar ve bilim insanları, toplumlarının düşünsel ve kültürel zenginliğini ileriye taşımışlardır. Bu bağlamda, sanat ve bilimin uyum içinde gelişmesi, bir milletin çağdaş dünyada güçlü bir yer edinmesini sağlar.

Türk milletinin bilim ve sanata verdiği önem, onun dünya medeniyetine katkıda bulunmasını sağlamıştır. Geçmişte bilginin farklı yöntemlerle öğrenilmesi ve aktarılması, her dönemin kendine özgü şartlarına göre şekillenmiştir. Günümüzde ise bilimsel yöntemlerin yaygınlaştırılması, milletimizin bilgiye dayalı bir gelecek inşa etmesine katkıda bulunacaktır. Bu süreç, köklü bir birikimin doğal bir devamı niteliğindedir.

Tarihte bilim ve sanatın gelişimi, insanlığın ilerlemesine yön vermiştir. Türk milleti de tarih boyunca ilme ve sanata değer vererek bu alanlarda önemli şahsiyetler yetiştirmiştir. Bilim ve sanatın toplumun her kesiminde yaygınlaşması, bireylerin düşünce yapısını zenginleştirecek ve toplumun kültürel dinamizmini artıracaktır. Geleceğin inşasında bu iki unsurun birlikte ele alınması büyük önem taşımaktadır.

Bilim ve sanat, toplumların düşünsel gelişiminin temel taşlarını oluşturur. Tarih boyunca ilim, sürekli gelişerek ve yenilenerek insanlığın yolunu aydınlatmıştır. Türk milletinin sahip olduğu kültürel ve bilimsel miras, gelecekte de yol gösterici olmaya devam edecektir. Bilimsel düşüncenin yaygınlaşması ve sanatın toplumun her alanında desteklenmesi, çağdaş bir medeniyet inşa etme yolunda en önemli adımlardan biridir.

Her çağın kendine özgü bilgi anlayışı ve bilimsel yöntemi olmuştur. Zamanla bu anlayış değişmiş, gelişmiş ve yeni keşiflerle daha ileri noktalara taşınmıştır. Türk milletinin tarih boyunca ilme verdiği önem, onun sürekli gelişen ve dönüşen bir yapıya sahip olmasını sağlamıştır. Bugün de bilim ve sanatın toplumda güçlü bir yer edinmesi, milletimizin geleceğini daha parlak kılacaktır.

Bilim ve sanat, milletlerin düşünsel derinliğini ve medeniyet seviyesini belirleyen iki temel unsurdur. Bilim, doğayı ve insanı anlama çabasının sistemli bir ürünü olarak gelişirken, sanat ise bu anlayışın duygu ve estetikle yoğrulmuş bir ifadesidir. Türk milleti, tarih boyunca her iki alanda da önemli şahsiyetler yetiştirerek dünya medeniyetine katkı sağlamıştır. Bugün, geçmişin

birikimlerini çağın bilimsel yöntemleriyle harmanlayarak daha ileriye gitmek mümkündür.

İlim, sadece kitaplardan edinilen bir bilgi birikimi değil, aynı zamanda olayları analiz etme ve yeni çözümler üretme yeteneğidir. Bir toplumun bilimsel düşüncüyü benimsemesi, onun geleceğe dair güçlü bir vizyon oluşturmasını sağlar. Geçmişten bugüne aktarılan ilmi miras, sadece korunarak değil, üzerine yeni bilgiler eklenerek anlam kazanır. Türk milletinin bilim ve teknoloji alanında ilerlemesi, eğitim ve araştırmaya verdiği önemle doğrudan bağlantılıdır.

Toplumların ilerlemesinde sanat da en az bilim kadar belirleyici bir unsurdur. Sanat, insanın iç dünyasını zenginleştirirken, aynı zamanda toplumların ruhunu ve kimliğini yansıtan bir araçtır. Büyük sanatçılar, çağlarının duygu ve düşüncelerini eserlerine yansıtarak gelecek nesillere ışık tutmuştur. Türk sanat ve edebiyatı, tarih boyunca milletimizin estetik anlayışını ve kültürel derinliğini ortaya koymuştur. Bu birikimin günümüz sanat anlayışıyla harmanlanması, toplumun sanatsal üretkenliğini artıracak ve kültürel zenginliği daha da güçlendirecektir.

Sanat, milletlerin duygu dünyasının ve ruhî gelişiminin en güçlü yansımalarından biridir. Büyük sanatkarlar, yalnızca kendi çağlarının değil, aynı zamanda milletlerinin derin hislerini ve kolektif bilinçlerini eserlerine yansıtarak gelecek nesillere ilham verirler. Bu bağlamda, inkılap Türkiye'sinde sanatın üstlendiği misyon, sadece estetik bir ifade alanı sunmakla kalmaz; aynı zamanda toplumun dönüşümüne öncülük eden bir kılavuz görevi de görür. Büyük sanatçılar, milletlerin tarihî mirasından güç alarak geleceğe yön vermeli ve yeni bir medeniyet tasavvurunun inşasında rol almalıdır.

Her sanat eseri, doğduğu toplumun değerlerini, ideallerini ve ruhunu taşır. Büyük sanatçılar, yaşadıkları dönemin kültürel dokusunu en derin şekilde hissedip bunu eserlerinde en yalın ve etkileyici biçimde ifade eden kişilerdir. Bu yönüyle sanat, sadece bir bireyin iç dünyasının ürünü değil, aynı zamanda bir milletin kolektif hafızasının ve ortak ruhunun da ifadesidir. Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucu idealleri doğrultusunda sanatın ve sanatçının önemi bir kez daha vurgulanmalı, sanatın toplum üzerindeki birleştirici ve yönlendirici gücü bilinçli bir şekilde değerlendirilmelidir.

Türk inkılabı, yalnızca siyasi ve ekonomik alanda değil, aynı zamanda düşünce ve sanat hayatında da köklü bir dönüşüm sürecini başlatmıştır. Sanatın toplum üzerindeki etkisi dikkate alındığında, bu dönüşümün en önemli unsurlarından biri sanatçının toplumla

kurduğu bağıdır. Bir milletin sanatı, onun hayata bakış açısını, ideallerini ve hedeflerini şekillendiren bir güçtür. Büyük sanat eserleri, sadece dönemin duygularını aktarmakla kalmaz, aynı zamanda geleceğe ışık tutar ve toplumu ileriye taşıyan bir araç haline gelir.

Sanat, geçmişin birikimlerini geleceğe taşıyan ve milletlerin ortak hafızasını oluşturan en güçlü unsurlardan biridir. Büyük sanatçılar, sadece dönemlerinin şartlarına göre hareket etmezler; onların eserleri, çağları aşan bir etki yaratır ve insanlığın ortak değerlerine hitap eder. Türk milletinin sanatçılarından beklediği de budur: geçmişin en güçlü unsurlarını özümseyerek yeni bir sanat anlayışıyla gelecek kuşaklara ilham vermek. Bugünkü inkılâp neslinin sanatta ve fikirde ortaya koyacağı eserler, sadece bugünün değil, geleceğin de yolunu aydınlatacak kıymetli kaynaklar olacaktır.

Bugünün mütefekkirleri için fikir kuvvetini kullanacak çok geniş ve önemli sahalalar bulunmaktadır. Türk köylüsünün ve Türk zanaatının, yeni bir üretim devresine girmesi, ülkemizin kalkınması için zorunlu hale gelmiştir. Dünyadaki diğer halklar gibi, ancak onlardan çok daha fazla, biz de yeni ekonomik teşekküller kurma ihtiyacındayız. Aynı zamanda, yıkılmış içtimâî müesseselerden, toplumsal yapıyı yeniden şekillendirecek yeni bir ahlâkî düzen oluşturmak da gereklidir. Bugünün mütefekkirlerinin bu meseleleri tartışarak çözüm yolları geliştirmeleri ve ihtiyaçları derinlemesine incelemeleri, milli işlerin başında gelen bir sorumluluktur. Her düşünürün bu yolda yaptığı çalışmaları, diğerlerine tanıtabilmesi için bir platforma ihtiyaç vardır. İşte bu sebeple Erciyes Dergisi çıkarılmaktadır.

Millî hayat, köklerini geçmişten alır. Türk milletinin tarihî gücünden beslenen yeni bir gelecek inşa etmek için, bu gücün gerçek kaynağına inmeye başlamak, en önemli çabamız olmalıdır. Millî dilin, bilimlerin tüm kavramlarını düzgün, açık ve kesin bir şekilde ifade edebilecek bir düzeye taşınması da bu sürecin ayrılmaz bir parçasıdır. Erciyes Dergisi, bu misyonu taşır ve bu dilin gücünü, Türk milletinin yarattığı sanat ve bilim için şart olan derinliklere erişirmeyi hedefler. Dergi, geçmişi, kültürü, sanatı ve bilimi daha geniş bir çerçevede ele alarak halkın istifadesine sunmaktadır.

Bugün, millî hayatın her alanında köklü değişiklikler yapmak ve toplumun her kesiminde yeni bir bilinç oluşturmak gereklidir. Ekonomik, toplumsal ve kültürel alanlarda yeni bir istikrar ve gelişim sağlamak için gerekli olan bütün bilgilere ve araçlara sahibiz. Erciyes Dergisi, bu değişim sürecinde önemli bir rol oynamaktadır. Bu dergi, yalnızca bir fikir kaynağı değil, aynı zamanda Türk milletinin geleceği için bir ilham kaynağıdır. Erciyes, bu misyonu üstlenerek toplumu hem

bilgilendirmekte hem de düşündürmektedir.

Erciyes Dergisi, birçok farklı alanda derinlemesine çalışmalar yaparak, bu çok boyutlu kültürel dönüşümün gerekliliğini anlatmaktadır. Edebiyat, güzel sanatlar, ekonomi, toplumsal yapılar ve daha birçok alanda tartışmalar açılmakta, her biri toplumun gelişimine katkı sağlamaktadır. Bu derginin sunduğu bu çok yönlü bakış açısı, kültürel cepheler arasındaki irtibatı vurgular. Erciyes Dergisi, tüm bu farklı alanların birbirine nasıl bağlı olduğuna dair bir anlayış oluşturmakta ve böylece toplumun farklı kesimlerine hitap etmektedir.

Bir mecmua, çok geniş bir alanı kapsayarak, toplumun gelişiminde önemli bir rol oynayabilir. Erciyes Dergisi, birden fazla disiplini bir araya getirerek, bu ihtiyaca yanıt vermektedir. Bugün, memleketin çeşitli kültürel ve fikrî ihtiyaçlarını tek bir mecmuada toplamak önemli bir gereklilik olarak karşımıza çıkmaktadır. Çünkü kültürün bu farklı cepheleri, birbirinden ayrı değil, aksine iç içe geçmiş ve birbirini besleyen alanlardır. Erciyes Dergisi de, bu irtibatı ve bütüncül bakış açısını göstererek, tüm bu fikirleri ve çalışmaları Türk milletinin istifadesine sunmaktadır.

Fikir ve heyecan kuvveti, maddi kuvvetin çok ötesinde bir etkiye sahiptir. Bir toplumun gelişimi ve kalkınması sadece fiziksel güçle değil, aynı zamanda zihinsel ve manevi gücüyle de şekillenir. Fikir gücü, insanın dünyayı algılayışını değiştirebilir, yeni yollar açabilir ve toplumların kaderini yönlendirebilir. Bugün, küresel anlamda büyük bir değişim ve dönüşüm sürecindeyiz. Bu dönüşümün içinde, maddi güç ne kadar önemli olsa da, insanlık olarak daha fazla ihtiyaç duyduğumuz şey, doğru ve etkili fikirlerin üretimi ve bu fikirlerin toplumların yaşamına entegre edilmesidir. Bu bağlamda, düşüncelerin gücü, harekete geçirecek olan en temel etken olacaktır.

Fikir kuvveti, toplumsal değişimlerin öncüsü olabilir. Toplumlar, geçmişten gelen birikimleriyle şekillenirken, aynı zamanda yeni düşünceler ve yenilikçi fikirlerle de güçlenir. Bu durum, sadece ekonomik ya da siyasal yapılarla değil, kültürel, eğitimsel ve teknolojik alanlarda da kendini gösterir. Bu nedenle, fikirlerin birbirine bağlanması, insanların ortak bir amaç etrafında birleşmesini ve toplumları daha ileriye taşımayı mümkün kılar. Bu birleşim, toplumu aynı hedefe yönlendiren bir sinerji yaratır ve bu sinerji de toplumsal ilerlemenin temeli olur. Bugün daha önce hiç olmadığı kadar fikirlerin gücünden faydalanmak, toplumsal yapıyı yeniden şekillendirmek ve insanlara daha iyi bir gelecek sunmak için büyük bir fırsat sunmaktadır.

Her zamankinden daha fazla, fikirlerin bir araya getirilmesi, farklı bakış açılarıyla düşüncelerimizin bir-

birini tamamlaması gereklidir. İnsanlık, geçmişin tecrübelerinden, bilimsel ilerlemelerden ve felsefi düşüncelerinden beslenerek bir adım daha ileriye gitmektedir. Bu adımı atabilmek için, fikirlerin sadece birer düşünce olarak kalmaması, hayata geçirilmesi ve topluma etkisi olması gerekir. Toplumun her kesiminden, her düşünceden insanın katkı sağlaması, bu geniş düşünsel yelpazede daha güçlü ve etkili bir hareketin doğmasına yol açacaktır. Bu nedenle, düşüncelerimizi birbirine bağlamak, toplumun geleceği için atılacak en büyük adımdır.

İnsanlık tarihi, her zaman fikrin ve düşüncenin gücünün toplumları şekillendirmede önemli bir rol oynadığını göstermiştir. Maddi güç, toplumsal yapıları dönüştürme noktasında etkili olsa da, gerçek dönüşüm çoğu zaman fikirlerin yayılması ve bu fikirlerin toplumu etkileyen eyleme dönüşmesiyle gerçekleşir. Bugün geldiğimiz noktada, toplumsal gelişim için bir kez daha zihinsel güce, düşünsel ve manevi değişime daha fazla ihtiyaç duyulduğu aşıkardır. Bu dönüşümün itici gücü, fikirlerin özgürce ifade edilebildiği ve toplumsal bir hareketin parçası haline geldiği bir ortamda şekillenecektir.

Modern dünyada, her bireyin düşünceleri, toplumun kolektif bilinç düzeyine katkı sağlamak için bir araya gelmelidir. Bireylerin farklı bakış açıları, farklı düşünceleri ve deneyimleri birleşerek, toplumu ileriye taşıyan ortak bir güç oluşturacaktır. Ancak bu sürecin başarılı olabilmesi için düşüncelerin birbirine bağlanması, karşılıklı anlayış ve iletişim kurulması gereklidir. Bu sadece bireysel değil, toplumsal bir sorumluluktur. Her düşünce, büyük bir değişimi başlatmak için bir tohum olabilir; ancak bu düşüncenin yayılması ve toplumda karşılık bulması, ancak kolektif bir çaba ile mümkün olacaktır.

Düşünsel gücün, toplumsal yapıları dönüştürme potansiyeli büyüktür. Geçmişte büyük devrimler, yalnızca maddi güç ile değil, daha çok fikirlerin evrilmesiyle gerçekleşmiştir. Bugün de benzer bir yolculuğa çıkıyoruz. Toplum olarak, sadece maddi gelişmelerin peşinden gitmek yerine, zihinsel devrimlere de odaklanmalıyız. İnsanların düşünsel gelişimlerinin sağlandığı, özgür düşüncelerin serbestçe paylaşıldığı ve birbirinden beslendiği bir ortamda, toplumsal kalkınma çok daha hızlı ve etkili olacaktır. Bu da demektir ki, toplumların başarısı yalnızca fiziksel güçten değil, aynı zamanda düşünsel güçten kaynaklanmaktadır.

Ancak, düşünceler tek başına bir anlam ifade etmez. Bu düşüncelerin, topluma ulaşması, yayılması ve toplumda bir değişim yaratacak eyleme dönüşmesi gerekir. Düşünsel gücün en etkili şekilde kullanılabilmesi için, fikirlerin pratiğe dökülmesi şarttır. Bugün

fikirlerin etrafında bir araya gelen bireyler, yalnızca sosyal düşünceleri değil, aynı zamanda bu düşüncelerin toplumsal fayda sağlayacak şekilde eyleme dönüşmesini sağlamalıdır. Bu süreç, düşüncenin gücünü gerçek dünyada hissettirmek ve toplumu daha iyi bir noktaya taşımak için kritik öneme sahiptir.

Fikirlerin gücü, sadece onların doğru bir şekilde ifade edilmesiyle değil, aynı zamanda bu fikirlerin doğru bir şekilde anlaşılması ve toplumun tüm katmanlarına yayılmasıyla da ölçülür. Bu noktada, farklı bakış açılarını birleştirmek, farklı fikirleri bir araya getirmek ve bu fikirleri birbirine bağlayarak bir bütün oluşturmak önemli bir sorumluluktur. Bireyler arasındaki düşünsel etkileşim, farklılıkların zenginliğine dayalı bir güç yaratacak, bu da toplumsal bir dönüşümü tetikleyecektir. Toplumun gelişimi, ancak bu kolektif düşünsel çabanın sonucunda gerçekleşebilir.

Fikirlerin birbirine bağlanması, toplumu sadece fiziksel değil, manevi olarak da dönüştürür. Düşüncelerin birleşmesi, insanları bir araya getirir ve toplumdaki bireyler arasındaki ilişkilerin daha güçlü olmasını sağlar. Bu bağlamda, toplumsal ilerleme yalnızca maddi gelişimle değil, aynı zamanda zihinsel ve manevi evrimle mümkün olur. İnsanların düşünce biçimleri ne kadar farklı olursa olsun, ortak bir amaca ulaşabilmek için bu düşüncelerin birleşmesi ve karşılıklı anlayış içinde ilerlemesi gereklidir.

Sonuç olarak, toplumsal değişim ve ilerleme için gerekli olan en önemli güç, insanın düşünsel gücüdür. Fikirler, yalnızca kişisel gelişimi değil, aynı zamanda toplumsal dönüşümü de tetikleyebilir. Bu nedenle, toplumların gelişmesi ve kalkınması için düşünsel gücün önemine vurgu yapılmalıdır.

İnsanlar, yalnızca maddi kaynakları değil, zihinsel ve fikirsel potansiyellerini de en verimli şekilde kullanarak toplumlarını dönüştürebilirler. Zihinsel devrimler, toplumsal yapıyı değiştirecek, her bireyi daha yüksek bir bilinç seviyesine taşıyacaktır.

Fikirlerin gücünü ve bu gücün toplumsal etkilerini anlayan bireyler, sadece kendi hayatlarını değil, toplumun her kesimini daha iyi bir geleceğe taşımak için sorumluluk hissedeceklerdir. Bugün, zihinsel gücü doğru yönlendiren ve fikirleri yayarak toplumu dönüştürmeye çalışan her birey, toplumsal kalkınmaya katkı sağlayacaktır. Bu kolektif çaba, toplumların daha ileriye gitmesinin temelini oluşturacaktır. Fikirlerin gücüne olan inanç, bireylerin ve toplumların geleceğe daha umutla bakmasını sağlayacaktır.

Sonuç olarak, düşünsel gücün toplumsal dönüşümdeki rolü inkâr edilemez. Bugün, düşüncelerin serbestçe paylaşıldığı, farklı bakış açılarıyla birleştiği ve kolektif bir çaba ile şekillenen toplumlar, en hızlı gelişen ve en güçlü toplumlar olacaktır.

Bu süreç, yalnızca bireysel değil, toplumsal bir sorumluluk gerektirir. İnsanlar, kendi düşüncelerinin gücünü kullanarak, toplumlarının geleceğini şekillendirecek bir yolculuğa çıkmalıdır. Düşüncelerin birleşmesi, toplumların gelişmesi için gerekli olan en önemli adımdır ve bu süreç hepimizi daha iyi bir geleceğe taşımaya adaydır.

Erciyes Dergisi'nin düşünsel güç deposu olarak rolü, dinamik ve dönüştürücü bir toplumsal çerçevenin oluşmasında kritik bir öneme sahiptir. Disiplinler arası diyalog ve farklı fikirlerin entegrasyonu için bir platform sunarak, Türk milletini çağdaş zorluklarla başa çıkmaya ve zengin tarihsel ile kültürel mirasından güç almaya teşvik eder. Derginin düşünsel söylemi eyleme dönüştürülebilir sonuçlara çevirme vurgusu, fikirlerin ekonomik, kültürel ve sosyal yenilenme için bir itici güç olmasını sağlar.

Birlik ve ortak amaç duygusuna dayanan bu düşünsel canlılık, Erciyes Dergisi'ni ilerlemenin bir işareti olarak konumlandırır ve toplumu, Türk milletinin medeniyetin öncüsü olarak tarihsel önemini yeniden kazandığı bir geleceğe yönlendirir.

Dahası, derginin eleştirel düşüncüyü ve kültürel bilinci beslemeye olan bağlılığı, dirençli ve ileriye dönük bir toplumun şekillenmesinde önemini vurgular. Düşünürlerin, sanatçıların ve akademisyenlerin seslerini yükselterek, Erciyes Dergisi, düşünsel sinerjinin geliştiği bir ortam yaratır ve nesiller boyu yankılanan dönüştürücü girişimleri ilham verir.

Milli dili güçlendirme ve kültürel mirası koruma rolü, etkisini daha da sağlamlaştırarak, Türk milletinin küresel gelişmeleri benimserken kimliğine bağlı kalmasını sağlar. Sonuç olarak, Erciyes Dergisi, fikirlerin toplumsal dönüşümü yönlendirmedeki kalıcı gücünün bir kanıtı olarak durur ve müreffeh ve aydınlanmış bir gelecek için kolektif bir vizyonu teşvik eder.

Erciyes Dergisi, Türk toplumunun düşünsel ve kültürel yeniden yapılanmasında bir köprü vazifesi görerek, fikirlerin birleştirici gücünü toplumsal ilerlemenin hizmetine sunar. Farklı disiplinlerden gelen düşünceleri bir araya getirerek, dergi, toplumun karşılaştığı çok yönlü sorunlara yaratıcı çözümler üretme kapasitesini artırır.

Milli bilincin ve tarihsel mirasın güçlendirilmesi, derginin küresel ölçekte rekabetçi bir toplum inşa etme vizyonunun temel taşıdır. Bu bağlamda, Erciyes Dergisi, yalnızca bir yayın organı olmanın ötesine geçerek, Türk milletinin çağdaş medeniyetler arasında hak ettiği yeri alması için düşünsel bir hareketin öncüsü olarak konumlanır ve sürdürülebilir bir toplumsal dönüşümün yolunu açar.

Özet

Milli düşünce, bir milletin kimliğini, tarihini ve değerlerini merkeze alarak bireyleri ortak bir bilinç etrafında birleştiren bir fikir sistemidir. Bu düşünce, milletin geçmişinden güç alarak geleceğe yönelik umut ve hedeflerini inşa eder. Zor zamanlarda birleştirici ve ilham verici bir güç olarak milletin ayakta kalmasını sağlar. Milli düşünce, milletin somut gerçekliklerine dayanan, soyut teorilerden uzak bir yaklaşımı benimser. Bu düşüncenin inşası, halkın içinde yer alarak, onun maddi ve manevi değerlerini anlamaktan geçer. Milli düşünüş, hayat, iş ve fayda üzerine kurulu bir yaşayış biçimidir. Milli kültür, milli düşüncenin kaynağı ve meyvesi olarak milletin kimliğini oluşturur. Hayatın dinamik akışı, toplumsal değerlerin dönüşümüne yol açar; milli düşünce bu değişimi yönlendirmelidir. Türkiye'nin inkılâp tecrübeleri, milli hayatın sürekli yenilenme sürecini yansıtır. Milli düşünüş, milletin hakikatine bağlı kalarak somut ihtiyaçlara odaklanır. Milletin günlük yaşam pratikleri, milli düşüncenin temelini oluşturur. Değişim, milletin özünü koruyarak yeniliklerin benimsenmesiyle anlam kazanır. Milli hayat, iç ve dış değerlerin uyumlu birleşimiyle düzenlenir. Dış değerler, yenilikleri getirirken halkın geleneksel iç değerleriyle buluşur. Bu buluşma, bazen çatışmalara yol açsa da denge kurularak çözümlenmelidir. Milli düşünce, Türk milletinin tüm sosyal tabakalarını birleştirme gayesini taşır. Dede

Korkut'un Oğuzları, iç ve dış unsurların çatışmasından doğan birleşmeyi destansı bir şekilde anlatır. Dış Oğuz'un İç Oğuz'dan ayrılması, milletin bütünlüğüne zarar verir. Beyrek'in trajedisi, ayrılığın yıkıcılığını ve birleşme umudunu gösterir. Çatışma, birleşmeyi sağlayan bir araca dönüşür. Destanlar, milletin ortak hafızasını canlandırarak birliği pekiştirir. Birleşme, farklılıkların eritilip güçlendirilmesiyle gerçekleşir. Modern Türk toplumunda da iç ve dış unsurların uyumu gereklidir. Milli düşünce, meseleleri birer birer ele alarak birliği inşa eder. Türk milleti, geçmişten aldığı mirasla geleceğe emin adımlarla yürüyebilir.

Anahtar Kelimeler: Milli düşünce, millet kimliği, tarih bilinci, ortak değerler, kolektif bilinç, milli kültür, birlik ruhu, gelecek hedefleri, halk katılımı, hayat hakikati, değişim dengesi, iç değerler, dış yenilikler, toplumsal uyum, Dede Korkut

National thought

Abstract

National thought is an ideological system that unites individuals around a collective consciousness by centering a nation's identity, history, and values. Drawing strength from the nation's past, it constructs hope and goals for the future. In challenging times, it serves as a unifying and inspiring force, ensuring the nation's resilience. National thought adopts a practical approach rooted in the nation's tangible realities, distancing itself from abstract theories. Its construction requires engaging with the people and understanding their material and spiritual values. National thought is a way of life built on vitality, work, and utility.

National culture, as both the source and product of national thought, shapes the nation's identity. The dynamic flow of life leads to the transformation of societal values, and national thought must guide this change. Turkey's revolutionary experiences reflect the continuous renewal process of national life. National thought remains tied to the nation's truth, focusing on concrete needs. The daily practices of the nation form the foundation of national thought. Change gains meaning by adopting innovations while preserving the nation's essence.

National life is organized through the harmonious integration of internal and external values. External values bring innovation, meeting the traditional internal values of the people. While this encounter may sometimes lead to conflicts, balance must be achieved to resolve them. National thought aims to unite all social strata of the Turkish nation. The Oghuz of Dede Korkut epically narrate the unity born from the conflict of internal and external elements. The separation of Outer Oghuz from Inner Oghuz harms the nation's integrity. Beyrek's tragedy illustrates the destructiveness of division and the hope for unity. Conflict becomes a tool for fostering unity. Epics revive the nation's collective memory, reinforcing unity. Unity is achieved by harmonizing and strengthening differences.

In modern Turkish society, the harmony of internal and external elements is equally necessary. National thought builds unity by addressing issues one by one. With the legacy inherited from its past, the Turkish nation can confidently stride toward the future.

Keywords: National thought, national identity, historical consciousness, shared values, collective consciousness, national culture, spirit of unity, future goals, public participation, truth of life, balance of change, internal values, external innovations, societal harmony, Dede Korkut.

Giriş

Milli düşünce, bir milletin kimliğini, tarihini ve değerlerini her şeyin merkezi yaparak bir fikir dünyası şekillendirmeyi gerektirir. Bireylerin yalnızca kendi çıkarlarını değil, aynı zamanda ait oldukları topluluğun birliğini, beraberliğini ve geleceğini de bu merkezi şekillendiren pergelin ana ayağının da merkezde bulundurulmasını gerektirir.

Tarih boyunca milletler, varlıklarını sürdürrebilmek için ortak bir bilinç ve düşünce yapısı-

na ihtiyaç duymuşlardır. İşte milli düşünce, bu ortak bilincin en güçlü ifadelerinden biridir. Bir milletin dilinden kültürüne, geleneklerinden hayallerine kadar uzanan bu düşünce sistemi, bireyleri bir araya getiren görünmez bir bağıdır.

Milli düşünce, bir milletin yalnızca geçmişle övünmesi değil, aynı zamanda geleceğe dair umutlarını ve hedeflerini inşa etmesi anlamına gelir. Bu düşünce, bireysel farklılıkları bir kenara bırakarak kolektif bir amaç etrafında toplanmayı teşvik eder. Özellikle zor zamanlarda,

bir milletin ayakta kalmasını sağlayan bu fikir, hem birleştirici hem de ilham verici bir güçtür.

Milli meselelerin ele alınışında, düşünce yapımızın temelini oluşturan bir çerçeve gereklidir. Bu çerçeve, milletin kendi varlığından, tarihinden ve değerlerinden doğmalıdır.

Milli düşünüş, işte bu anlayışın adıdır; her türlü fikir ve eylemin çıkış noktası olarak milli hayatı merkeze alır. Bu yaklaşım, soyut teorilerden uzak, milletin somut gerçekliklerine dayanan bir yol izler. Milletin ruhunu, ihtiyaçlarını ve dinamiklerini anlamadan atılacak adımlar, köksüz ve etkisiz kalmaya mahkûmdur.

Peki, milli düşünüş nasıl inşa edilir? Bunun usulü, milletin hayatına doğrudan katılmaktan, halkın içinde yer almaktan geçer. Halkın maddi ve manevi değerlerini bir bütün olarak ele almak, bu değerleri ayırtırmadan anlamaya çalışmak gerekir.

Toplumsal nabzını tutmak, onun sevincini, acısını, umudunu ve kaygılarını paylaşmakla mümkündür. Ancak bu şekilde, düşünce ve eylemlerimiz milletin gerçekliğine uygun bir zemin bulabilir. Milli düşünüş, bu işçiliğin, bu emeğin ürünü olarak ortaya çıkar.

Milli düşünüşün temelleri, hayatın, işin ve faydanın üzerine kuruludur. Bu, yalnızca bir fikir sistemi değil, aynı zamanda bir yaşam biçimidir. Hayat, milletin varlığını sürdürebilmesinin temel dinamiğidir; iş, bu varlığın üretkenlikle taçlanmasıdır; fayda ise, tüm bu çabanın topluma dönük bir değer üretmesidir.

Bu üç unsur, birbirinden ayrılmaz bir bütünlük içinde milli düşünüşü şekillendirir. Soyut idealler yerine, milletin pratik ihtiyaçlarına ve gerçeklerine odaklanan bu anlayış, kalıcı bir etki bırakır.

İşte bu noktada, milli kültür kavramı devreye girer. Milli kültür, milli düşünüşün hem kaynağı hem de meyvesidir. Milletin tarih boyunca biriktirdiği değerler, gelenekler ve yaşam biçimleri, milli kültürün yapı taşlarını oluşturur. Bu kültür, halkın hayatına karışmadan, onunla iç içe olmadan anlaşılamaz ve geliştirilemez.

Milli düşünüş, bu kültürü yaşatmanın ve geleceğe taşımanın aracıdır. Dolayısıyla, bir milletin kimliğini koruması ve güçlendirmesi,

ancak bu bilinçli çabayla mümkün olabilir.

Hayat, durmaksızın akan bir nehir gibidir; hızı ve akışı, toplumsal yapıyı sürekli dönüştürür. Bu dönüşüm, içtimai değerlerin bir kısmının unutulmasına, bir kısmının ise yenilenerek yeniden anlam kazanmasına yol açar. Milli hayat, bu dinamik süreçte eski değerlerden yeni değerlere doğru bir yolculuk halindedir. Türkiye'nin inkılâp tecrübeleri, Tanzimat'tan bu yana bu hareketliliğin birer örneğidir; her dönem, kendinden öncekine göre bir değişim sergiler. Bu, milletin statik bir varlık olmadığını, aksine canlı ve değişken bir organizma gibi işlediğini gösterir. Milli düşünüş, işte bu hareketliliği kavramak ve ona yön vermekle yükümlüdür.

Milli hayatın bu sürekli ilerleyişi, birtakım değerlerin terk edilmesiyle sonuçlanabilir; ancak bu, bir kayıp değil, bir yenilenme olarak görülmelidir. Örneğin, Tanzimat dönemi, Osmanlı toplumunun geleneksel yapısını modern bir çerçeveye oturtma çabasıydı; bu süreçte bazı eski alışkanlıklar geride bırakılırken, yeni fikirler ve kurumlar hayata geçti.

Benzer şekilde, Cumhuriyetin inkılâpları da milli hayatı daha ileri bir düzeye taşıma gayesiyle köklü değişimler getirdi. Bu değişimler, milletin ihtiyaçlarına ve çağın gereklerine uyum sağlama çabasının bir yansımasıdır. Milli düşünüş, bu yenilenmeyi anlamalı ve onu milletin özüne zarar vermeden yönlendirmelidir.

Peki, milli düşünüşün bu süreçteki rehberi nedir? Her şeyden önce, hayatın hakikatine bağlı kalmak gelir.

Hakikat, milletin gerçek yaşam koşullarını, ihtiyaçlarını ve potansiyelini ifade eder. Soyut idealler ya da uzak hayaller peşinde koşmak yerine, milletin somut gerçekliklerine odaklanmak, düşünceye güç ve geçerlilik kazandırır.

Hakikate bağlılık, milletin varlığını sürdürebilmesinin en büyük dayanağıdır; çünkü bu bağlılık, toplumu yanılsamalardan uzak tutar ve ona sağlam bir zemin sunar.

Milli düşünüş, bu zeminde kök saraklar milletin geleceğini inşa eder.

Milli hayatın hakikati, bizi kendine çeken bir çekim merkezi gibidir. Bu hakikat, milletin tarihsel birikimiyle, günlük yaşam pratikleriyle-

le ve kolektif bilinciyle şekillenir. Örneğin, bir köylünün toprağı işleyişı, bir esnafın zanaatına bağılılığı ya da bir ailenin geleneklerini sürdürme çabası, milli hayatın nabzını oluşturan unsurlardır. Milli düşünüş, bu unsurları göz ardı edemez; aksine, onları anlamak ve değerlendirmek zorundadır. Milletin varlığını ayakta tutan bu gerçeklikler, düşüncenin ve eylemin temelini oluşturur.

Bu bağlamda, milli düşünüşün usulü, hayatın hızına ayak uydururken milletin özünü korumayı gerektirir. Değişim kaçınılmazdır, ancak bu değişim körü körüne bir taklit ya da geçmişten kopuş anlamına gelmemelidir. Türkiye'nin modernleşme serüveni, Batı'dan alınan yeniliklerin milletin kendi değerleriyle harmanlanmasıyla anlam kazanmıştır. Milli düşünüş, bu dengeyi kurabilen bir yaklaşımdır; yeniye benimserken kökü unutmaz, değişimi kucaklarken kimliği korur. Bu, milletin hem geçmişine saygı göstermesi hem de geleceğe güvenle yürümesi demektir.

Milli hayatın duraksız canlılığı, milli düşünüşün dinamik bir şekilde işlemlerini zorunlu kılar. Hayatın hakikatine bağılı kalmak, milletin varlığını güçlendiren en temel ilkedir. Bu ilke, düşünceyi soyut bir alandan çekip çıkarır ve onu milletin somut gerçeklikleriyle buluşturur. Türkiye'nin tarihsel yolculuğı, bu hakikatin izlerini taşır; her dönem, milletin kendi koşulları içinde yeniden şekillenmesini sağlamıştır.

Milli düşünüş, bu süreçte millete rehberlik eden bir pusula olarak, hem değişimi anlamayı hem de milletin birliğini korumayı hedefler. Böylece, milli hayat, hakikatle beslenerek sonsuz bir canlılıkla akmaya devam eder.

Milli hayatın düzenlenmesi, öncelikle iç ve dış değerlerin uyumlu bir şekilde bir araya gelmesiyle mümkündür.

Dış değerler, genellikle eğitilmiş kesimlerin, yani "okumuşların" getirdiğı yenilikler, fikirler ve evrensel ilkeler olarak ortaya çıkar. Bu değerler, toplumun geneline yayıldığında, halkın mevcut kültürüyle buluşur ve bir dönüşüm süreci başlar. Ancak bu buluşma her zaman sorunsuz gerçekleşmez; bazen halkın benimsediğı geleneksel değerlerle, dışarıdan gelen yenilikler arasında

bir çatışma doğabilir. İşte bu noktada, düzenleme işi bir denge kurma sanatına dönüşür.

Bu dengeyi sağlamak için, iç değerlerin yani halkın sakladığı ve yaşattığı geleneklerin göz ardı edilmemesi gerekir. Milli hayatın canlılığı, tıpkı bir organizmada kanın düzenli dolaşımı gibi, bu değerlerin korunmasına ve zenginleştirilmesine bağılıdır. Halkın benimsediğı değerler, bir milletin kimliğini oluşturan temel taşlardır ve dışardan gelen etkilere karşı bir süzgeç görevi görür. Ancak bu süzgeç, tamamen kapalı bir duvar olmamalıdır; aksine, dış değerlerin sızmasına izin verirken, iç dinamikleri de güçlendirecek bir esneklik göstermelidir. Bu esneklik, milli hayatın sağlıklı bir şekilde sürmesi için vazgeçilmezdir.

Bununla birlikte, düzenleme sürecinde bazı aksaklıklar ve tutukluklar kaçınılmazdır. Örneğin, dışardan gelen bir yenilik, halk tarafından yeterince anlaşılmadığında ya da yanlış yorumlandığında, bir dirençle karşılaşabilir. Bu direnç, bazen değişime karşı bir tepki olarak ortaya çıkar ve milli hayatın akışında tıkanıklıklara yol açar. Söz gelimi, teknolojik bir gelişme ya da yeni bir eğitim sistemi, eğer halkın ihtiyaçlarına ve değerlerine uyumlu hale getirilmezse, beklenen faydayı sağlamak yerine kaosa neden olabilir. Bu tür meseleler, dikkatle ele alınması gereken somut problemler olarak karşımıza çıkar.

Bu meselelerin çözümü için sistemli bir yaklaşım şarttır. Usulümüzün temel kaidesi olan "biri birer ele alma" ilkesi, burada devreye girer. Her bir sorunu ayrı ayrı incelemek, kökenlerini anlamak ve çözüm yollarını halkın katılımıyla geliştirmek, milli hayatın sağlığını korumanın en etkili yoludur. Bu süreçte, ne tamamen dışa bağımlı bir anlayış ne de içe kapanık bir tutum işe yarar. İkisi arasında bir köprü kurularak, değerlerin dönüp dolaşımı sağlanmalı ve böylece milli hayat, hem geçmişten güç alan hem de geleceğe yönelen bir bütünlük içinde varlığını sürdürebilmelidir.

Milli düşünce, bir milletin ruhunu ve birliğini temsil eder; bu nedenle, Türk milletinin bütün sosyal tabakalarını bir araya getirme gayesi, yalnızca bir ideal değil, aynı zamanda bir zorunluluktur. İşçiler, köylüler, mütehassislere, okumuşlar

ve halkın her kesimi, bu düşünce etrafında birleştiğinde, milletin gücü katlanarak artar. Ancak bu birleşme, kendiliğinden gerçekleşmez; iç ve dış unsurların uyum içinde kaynaşması için çaba gerektirir.

Dede Korkut'un Oğuzları, bu birleşmenin hem coşkunu hem de sancılı bir süreç olduğunu bize gösterir. Kazan Han'ın büyük şöleni, birliği simgelerken, Dış Oğuz'un bu şenlikte yer almaması, ayrılığın ilk işaretlerini taşır.

Dış Oğuz'un İç Oğuz'dan ayrılması, hayatın genişlemesiyle birlikte doğal bir sonuç gibi görünse de, bu ayrılık milletin bütünlüğüne gölge düşürür. İç Oğuz, merkezde bir güç olarak dururken, Dış Oğuz kendi yolunu çizmiş, ancak bu yol onu ana gövdeden uzaklaştırmıştır. Bu durum, Türk milletinin tarihinde sıkça karşılaşılan bir meseledir: Geleneksel değerleri taşıyan iç unsurlarla, dış dünyaya açılan ve yenilikleri benimseyen unsurlar arasında bir gerilim oluşabilir. Dede Korkut'taki bu ayrılık, yalnızca fiziksel bir mesafe değil, aynı zamanda bir zihniyet farkıdır. Dış Oğuz'un İç Oğuz'dan ayrışması, milli hayatın akışında bir kesintiye işaret eder.

Beyrek'in hikâyesi, bu ayrılığın ne kadar derinleşebileceğini ve aynı zamanda birleşme umudunu gözler önüne serer. Beyrek, İç Oğuz'un akıllı dostu olarak, Kazan Han'ın yanında önemli bir figürdür; ancak Dış Oğuz'dan evli olması, onu iki dünya arasında bir köprü yapar. Dış Oğuzlar, Beyrek'i kendilerine çekmek ister, çünkü o, birliğin sembolü olabilecek biridir. Ancak Beyrek'in direnişi, kişisel sadakatin ve milli düşünceye bağlılığın bir göstergesidir. Bu direniş, Dış Oğuz'un hoşgörüsüzlüğüne çarpar ve Beyrek'in başının kesilmesiyle trajik bir son bulur. Bu olay, ayrılığın ne kadar yıkıcı olabileceğini kanıtlar; fakat aynı zamanda birleşme için bir kıvılcım yakar.

Beyrek'in ölümü, İç Oğuz'u ayağa kaldırır ve iki taraf arasında kaçınılmaz bir karşılaşma başlar. Bu karşılaşma, yalnızca bir savaş değil, aynı zamanda bir hesaplaşmadır. İç Oğuz'un öfkesi, birliğin bozulmasına duyulan tepkidir; Dış Oğuz'un tutumu ise kendi kimliğini koruma çabasından kaynaklanır. Ancak bu çatışma, nihayetinde bir çözüme ulaşır: Kazan Han'ın oğlu Uruz'un Dış Oğuz'un liderini yenmesiyle, güç dengesi İç Oğuz

lehine döner. Bu zafer, Dış Oğuz'un teslimiyetini değil, kaynaşmasını sağlar. Çatışma, birliğin yeniden kurulması için bir araç haline gelir.

Dış Oğuz'un İç Oğuz'a kaynaması, milli düşüncenin zaferidir. Bu kaynaşma, farklılıkların yok edilmesi değil, bir potada eritilerek güçlendirilmesi anlamına gelir. Dede Korkut'un saziyla eski destanları söylemesi, bu birleşmenin sadece maddi değil, manevi bir boyutunun da olduğunu vurgular.

Destanlar, milletin ortak hafızasını canlandırır ve tüm tabakaları aynı duygu etrafında toplar. Şenlik, yalnızca bir kutlama değil, aynı zamanda bir yeniden doğuş anıdır. Türk milleti, tarih boyunca böyle anlarla kendini yenilemiştir.

Bu hikâyeden çıkarılacak ders, birleşmenin zorluklarla dolu bir süreç olduğudur. İç ve dış unsurlar arasındaki gerilim, her zaman var olacaktır; ancak bu gerilim, doğru yönetildiğinde bir yıkım değil, bir inşa aracı olabilir.

Türk milletinin sosyal tabakalarını birleştirme gayesi, bu gerilimi anlamayı ve onu bir avantaja çevirmeyi gerektirir. İşçi ile mütehassis, köylü ile okumuş, ancak ortak bir ülkü etrafında buluştuğunda gerçek bir millet haline gelir. Dede Korkut'un Oğuzları, bu ülkünün ilk ateşini yakmıştır.

Bugün de aynı gaye, modern Türk toplumunda geçerlidir. İç değerlerimizi korurken, dış dünyaya açılmak ve yenilikleri benimsemek zorundayız. Ancak bu, kontrolsüz bir açılım değil, bilinçli bir kaynaşma olmalıdır.

Dış Oğuz'un İç Oğuz'dan kopması gibi, toplumun bir kesiminin diğerinden uzaklaşması, milli hayatın sağlığını tehdit eder. Bu nedenle, her tabakanın sesini duymak, her kesimin katkısını almak gereklidir. Birlik, ancak bu karşılıklı anlayışla sağlanabilir.

Milli düşünce etrafında birleşmek, sadece bir hedef değil, aynı zamanda bir yöntemdir. Bu yöntem, meseleleri birer birer ele almayı, her bir ayrılığı çözmeyi ve her bir çatışmayı bir kaynaşmaya dönüştürmeyi içerir.

Dede Korkut'un şenliği, bu yöntemin başarıyla uygulandığında ne kadar güçlü bir sonuç verebileceğini kanıtlar. Türk milleti, geçmişte olduğu gibi, bugün de bu birliği yeniden inşa edebilir; yeter ki iç ve dış arasındaki köprüler sağlam tutulsun.

Milli düşünce, Türk milletinin tüm unsurlarını birleştiren bir harçtır. Dede Korkut'tan aldığımız ilhamla, bu harcı kullanarak işçiden köylüye, okumuşlardan mütehassise kadar herkesi aynı çatı altında toplayabiliriz. Beyrek'in fedakârlığı, Kazan Han'ın liderliği ve Korkut Ata'nın destanları, bize bu birliğin değerini hatırlatır. Türk milleti, iç ve dışın kaynaştığı bir bütün olarak, geleceğe ancak böyle yürüyebilir.

Sonuç

Milli düşünce etrafında Türk milletinin tüm sosyal tabakalarını birleştirme gayesi, hem tarihimizden gelen bir miras hem de geleceğe yönelik bir zorunluluktur. Dede Korkut'un Oğuzları, iç ve dış unsurların çatışmasından doğan bir kaynaşmanın destansı örneğini sunar. Kazan Han'ın şöleninden Beyrek'in trajedisine, oradan büyük bir şenlikle sonuçlanan birleşmeye kadar uzanan bu hikâyeye, bize birliği sağlamanın zorluklarını ve güzelliklerini öğretir.

Bu birleşmeyi gerçekleştirmek, Türk milletinin her ferdinin ortak ülküde buluşmasıyla mümkündür; işçisi, köylüsü, okumuşu ve mütehassisiyle bir bütün olarak hareket etmelidir.

İç ve dış arasındaki gerilim, Türk milletinin tarihinde sıkça görülen bir mesele olmuştur. Dış Oğuz'un İç Oğuz'dan ayrılması, farklılaşan hayatların bir yansımasıdır; ancak bu ayrılık, nihayetinde bir çözülme değil, birleşme ile sonuçlanmıştır. Beyrek'in fedakârlığı ve Kazan Han'ın liderliği, bu birleşmenin bedelini ve gücünü ortaya koyar.

Bugün de aynı şekilde, iç değerlerimizi korurken dış dünyaya açılmak, modern Türk toplumunun temel meselelerinden biridir. Sonuçta, bu dengeyi sağlamak, milletin sağlığını ve devamlılığını güvence altına alır.

Birleşme süreci, sadece fiziksel bir yakınlaşma değil, aynı zamanda manevi bir kaynaşmadır. Korkut Ata'nın sazıyla söylediği destanlar, Oğuzların ortak hafızasını yeniden canlandırmış ve şenlikte tüm kesimleri bir araya getirmiştir. Bu, bize şunu gösterir:

Milli düşünce, yalnızca bir fikir değil, aynı zamanda bir duygudur. İşçi ile köylü, okumuş ile mütehassis arasındaki bağ, ancak bu ortak duyguyla güçlenir. Sonuç olarak, Türk milleti, geçmişinden aldığı bu manevi mira-

sı geleceğe taşıyarak birliğini pekiştirebilir.

Bu birliğin sağlanması, sistemli bir çaba gerektirir. Her mesele, tıpkı usulümüzün kaidesinde olduğu gibi, birer birer ele alınmalı ve çözümlidir. Dış Oğuz'un İç Oğuz'a kaynaması, çatışmanın ardından gelen bir uzlaşmayla mümkün olmuştur; bugünün meseleleri de ancak karşılıklı anlayış ve iş birliğiyle aşılabılır. Toplumun her tabakasının sesine kulak vermek, ayrılıkları bir avantaja çevirmek için vazgeçilmezdir. Sonuçta, birleşmek, farklılıkları yok etmek değil, onları bir potada eriterek daha güçlü bir bütün yaratmaktır.

Milli hayatın sağlığı, içten dışa ve dıştan içe doğru bir değerler dolaşımına bağlıdır. Dede Korkut'un hikâyesi, bu dolaşımın kesintiye uğradığında neler olduğunu ve yeniden sağlandığında nasıl bir coşku yarattığını açıkça ortaya koyar. Türk milleti, geleneksel değerlerini yaşatırken yeniliklere açık olmalı, iç dinamiklerini dış etkilerle zenginleştirmelidir. Sonuç olarak, bu uyumlu akış, milletin hem kimliğini korumasını hem de çağın gereklerine ayak uydurmasını sağlar.

Bugünün Türkiye'sinde, milli düşünce etrafında birleşme gayesi hâlâ geçerliliğini korumaktadır. Geçmişte Oğuzların yaşadığı ayrılıklar ve birleşmeler, modern toplumumuzda da farklı şekillerde kendini gösterir. Ancak her dönemde olduğu gibi, bu meselelerin üstesinden gelmek, liderlik, fedakârlık ve ortak bir ülkü gerektirir. Beyrek'in direnişi, Kazan Han'ın zaferi ve Korkut Ata'nın destanları, bize bu yolda ilham verir.

Sonuçta, Türk milleti, iç ve dış arasındaki köprüleri sağlam tuttuğu sürece, her zorluğu aşabilecek güce sahiptir. Nihayetinde, milli düşünce, Türk milletini birleştiren bir harçtır ve bu harç, tarih boyunca olduğu gibi bugün de işlevini sürdürmektedir.

Dede Korkut'tan aldığımız derslerle, işçiden köylüye, okumuşlardan mütehassise kadar herkesi aynı çatı altında toplamak mümkündür. Bu birleşim, milletin hem geçmişten güç alan hem de geleceğe yönelen bir bütünlük içinde varlığını sürdürmesini sağlayacaktır.

Sonuç olarak, Türk milleti, iç ve dışın kaynaştığı bu birliktelikle, geleceğe emin adımlarla yürüyebilir.

Özet

19. yüzyılın sonlarında İtalya, sömürgecilik yarışında Osmanlı'nın zayıflığından faydalanarak Trablusgarp'ı hedef aldı. Trablusgarp, Akdeniz'deki stratejik konumu ve ekonomik potansiyeliyle İtalya için cazip bir bölgeydi. İtalya, 1911'de Osmanlı'ya ultimatom vererek Trablusgarp Savaşı'nı başlattı. "Çakal emperyalizmi" olarak nitelendirilen bu fırsatçı yaklaşım, İtalya'nın modern donanma ve silah üstünlüğüne dayanıyordu. Osmanlı'nın sınırlı askeri varlığı, İtalya'ya karşı koyamadı. İtalya, işgali "medeniyet götürme" propagandasıyla meşrulaştırmaya çalıştı. Trablusgarp'ın işgali, Osmanlı'nın Kuzey Afrika'daki son toprağının kaybına yol açtı. Bu süreç, Osmanlı'nın çöküşünü hızlandırırken İtalya'nın Akdeniz'deki gücünü artırdı. İtalyan diplomasisi, Britanya, Fransa ve Rusya'nın zımni onayını alarak işgali kolaylaştırdı. Sonuç olarak, Trablusgarp'ın işgali, İtalya'nın sömürgeci emellerini ve emperyalist hırslarını ortaya koydu.

Anahtar Kelimeler: Trablusgarp, İtalya, Osmanlı, sömürgecilik, çakal emperyalizmi, Akdeniz, işgal, propaganda, 1911, stratejik konum

Abstract

In the late 19th century, Italy targeted Trablusgarp, exploiting the Ottoman Empire's weakness in the colonial race. Trablusgarp was appealing to Italy due to its strategic Mediterranean location and economic potential. In 1911, Italy issued an ultimatum to the Ottomans, initiating the Trablusgarp War. This opportunistic approach, termed "jackal imperialism," relied on Italy's modern navy and weaponry. The Ottoman's limited military presence could not resist Italy. Italy attempted to legitimize the invasion with "civilizing mission" propaganda. The occupation of Trablusgarp led to the loss of the Ottoman's last North African territory. This event accelerated the Ottoman decline while boosting Italy's Mediterranean influence. Italian diplomacy secured tacit approval from Britain, France, and Russia, facilitating the invasion. Ultimately, the occupation of Trablusgarp revealed Italy's colonial ambitions and imperialist desires.

Keywords: Trablusgarp, Italy, Ottoman, colonialism, jackal imperialism, Mediterranean, occupation, propaganda, 1911, strategic location

On dokuzuncu yılın Avrupâda emperyalist güçler, sömürgecilik yarışında yeni topraklar arayışına girdi. Bu dönemde İtalya, "çakal emperyalizmi" olarak nitelendirilebilecek fırsatçı bir yaklaşımla Osmanlı'nın zayıflığından faydalanarak Trablusgarp'ı hedef aldı. İtalya, 19. yüzyılın son çeyreğinde birleşmesini tamamlamış genç bir devlet olarak, sömürgecilik yarışında İngiltere ve Fransa gibi köklü güçlerin gerisinde kalmıştı. Osmanlı İmparatorluğu'nun ekonomik ve askeri açıdan zayıflaması, İtalya'ya Kuzey Afrika'daki bu stratejik bölgeyi ele geçirme cesareti verdi. Trablusgarp, Akdeniz'deki konumu ve commerce yollarına yakınlığı nedeniyle İtalya için hem ekonomik hem de jeopolitik bir cazibe merkeziydi. Vİtalyan hükümeti, 1911'de Osmanlı'ya ultimatom vererek Trablusgarp'ı işgal etme planını harekete geçirdi ve bu, "çakalvari" bir fırsatçılığın göstergesiydi. Savaş öncesi İtalya, propaganda yoluyla işgalini "medeniyet götürme" misyonu olarak sunarak uluslararası desteği sağlamaya çalıştı.: Osmanlı'nın Trablusgarp'taki sınırlı askeri varlığı, İtalya'nın modern donanma ve silah üstünlüğü karşısında direnç gösteremedi. Bu işgal, İtalya'nın sömürgeci emellerini gerçekleştirme hırslarını ve zayıf düşen bir devletin topraklarını ele Böylece İtalya, 19. yüzyılın sömürgecilik yarışında "çakal emperyalizmi" ile Trablusgarp'ı ele geçirerek, Osmanlı'nın çöküş sürecini hızlandıran bir aktör haline geldi.

Trablusgarp, Osmanlı İmparatorluğu'nun Kuzey Afrika'daki son önemli toprağıydı. İtalya'nın bu bölgeye

yönelmesi, hem stratejik hem de ekonomik çıkarlarını genişletme isteğinin bir göstergesiydi. 19. yüzyılın sonlarında Avrupâda sömürgecilik yarışı hız kazanmış, İtalya da bu süreçte birliğini geç tamamlayan bir devlet olarak Afrika'daki nüfuz alanını genişletmeyi hedeflemişti. Trablusgarp, Akdeniz'deki konumu nedeniyle İtalya için stratejik bir üs niteliği taşıyor, aynı zamanda bölgenin tarımsal potansiyeli ve doğal kaynakları ekonomik kazanç vaat ediyordu. Osmanlı İmparatorluğu'nun zayıflayan yapısı, İtalya'ya bu bölgeyi ele geçirme fırsatı sunmuş, 1911'de başlayan Trablusgarp Savaşı bu hedefin bir yansıması olmuştu. İtalyan yönetimi, bölgedeki limanları ve ticaret yollarını kontrol ederek Akdeniz'deki gücünü artırmayı planlıyordu. Ayrıca, Trablusgarp'ın işgali, İtalya'nın sömürgeci bir güç olarak prestij kazanma çabasını da gözler önüne seriyordu. Sonuç olarak, İtalya'nın Trablusgarp'a yönelmesi, yalnızca bölgesel bir hakimiyet arayışı değil, aynı zamanda Avrupâdaki güç dengelerinde kendine yer edinme isteğinin bir sonucuydu.

Emperyalist yayılmanın baskısı, İngiliz, Fransız ve Alman hükümetlerinin sırasıyla Mezopotamya, Suriye ve Anadolu'daki ekonomik nüfuz alanları için rekabet eden projelerinde kendini hissettirdi, ancak asıl tehdit İtalyanların Kuzey Afrika'daki hırslarıydı. Trablusgarp eyaleti (günümüzde Libya) ekonomik ve stratejik olarak önemsizdi, ancak aynı zamanda Britanya veya Fransa tarafından işgal edilmemiş olan Osmanlı İmparatorluğu'nun Afrika'daki son kalan parçasıydı. Afrika'da ve Doğu Akdeniz'de yayılma, İtalya'da büyük

güç statüsüne ulaşmanın ön koşulu olarak görülüyordu ve İtalyan diplomasisi yirmi yıldır bu yayılmanın uluslararası onayını ısrarla arıyordu. 1911’de gelindiğinde, Britanya, Fransa ve Rusya’nın zımni anlaşmasını ve en azından Almanya ve Avusturya’nın tarafsızlığını sağlamıştı ve harekete geçti. 28 Eylül 1911’de Osmanlı hükümetine bir ultimatoma sunarak, İtalyan vatandaşlarının Müslüman fanatikler tarafından tehdit edildiği bahanesiyle Trablusgarp’ın işgaline Osmanlı’nın onayını talep etti (Zürcher, 2004:

Ondokuzuncu yüzyılın sonlarında Avrupa’da emperyalist güçler, sömürgecilik yarışında yeni topraklar arayışına girdi. Bu dönemde, İngiltere ve Fransa gibi köklü devletler geniş sömürge imparatorlukları kurarken, İtalya gibi yeni birleşmiş devletler de bu yarışta yer edinmeye çalıştı. İtalya, Osmanlı İmparatorluğu’nun zayıflığından faydalanarak Trablusgarp’ı hedef aldı. Trablusgarp, Akdeniz’deki stratejik konumuyla ekonomik ve jeopolitik bir cazibe merkeziydi. İtalyan hükümeti, 1911’de Osmanlı’ya ultimatoma vererek işgali başlattı. Bu süreç, İtalya’nın “çakal emperyalizmi” olarak nitelendirilen fırsatçı yaklaşımını ortaya koydu. Osmanlı’nın sınırlı askeri varlığı, İtalya’nın modern donanma ve silah üstünlüğüne karşı koyamadı. İtalya’nın Trablusgarp’a yönelmesi, sömürgecilik hırslarının ve Osmanlı’nın çöküş sürecinin bir yansımasıydı. Bu işgal, İtalya’nın emperyalist emellerini gerçekleştirmek için zayıf bir devleti hedef aldığını gösterdi.

İtalya, 19. yüzyılın son çeyreğinde birleşmesini tamamlamış genç bir devlet olarak sömürgecilik yarışında geri kalmıştı. İngiltere ve Fransa gibi güçlerin aksine, İtalya’nın sınırlı kaynakları ve deneyimsizliği, onu daha fırsatçı bir politikaya yöneltti. Osmanlı İmparatorluğu’nun ekonomik ve askeri zayıflığı, İtalya’ya Kuzey Afrika’da bir sömürge elde etme şansı sundu. Trablusgarp, hem tarımsal potansiyeli hem de ticaret yollarına yakınlığıyla İtalya için cazipti. İtalya, işgali “medeniyet götürme” misyonuyla meşrulaştırmaya çalışarak uluslararası desteği sağlamayı hedefledi. 1911’de başlayan Trablusgarp Savaşı, bu stratejinin bir sonucu oldu. İtalya’nın Trablusgarp’ı hedef alması, zayıf düşen Osmanlı’dan faydalanma çabasının bir göstergesiydi. Bu, İtalya’nın sömürgeci bir güç olarak prestij kazanma arzusunu yansıttı.

Trablusgarp, Osmanlı İmparatorluğu’nun Kuzey Afrika’daki son önemli toprağı olarak stratejik bir öneme sahipti. Akdeniz’deki konumu, bölgeyi hem ticari hem de askeri açıdan değerli kılıyordu. İtalya, Trablusgarp’ı ele geçirerek Akdeniz’deki nüfuzunu artırmayı planlıyordu. Osmanlı’nın zayıflayan yapısı, İtalya’ya bu bölgeyi işgal etme cesareti verdi. 1911’de İtalyan donanması, Osmanlı’nın sınırlı savunmasını

kolayca aştı. İtalya, propaganda yoluyla işgali bir “kurtarma operasyonu” olarak sundu. Bu, Avrupa’daki diğer güçlerden tepki çekmemek için kullanılan bir stratejiydi. Trablusgarp’ın işgali, İtalya’nın bölgesel hakimiyet arayışının bir yansımasıydı. Bu süreç, Osmanlı’nın Kuzey Afrika’daki varlığının sonunu getirdi.

Emperyalist yayılma, 19. yüzyılın sonlarında Avrupa’da güç dengelerini şekillendiren temel bir dinamikti. İngiltere, Fransa ve Almanya, Mezopotamya, Suriye ve Anadolu’da ekonomik nüfuz alanları için rekabet ederken, İtalya Kuzey Afrika’ya yöneldi. Trablusgarp, Osmanlı’nın Afrika’daki son toprağı olarak İtalya için kolay bir hedefti. İtalyan diplomasisi, yıllardır bu işgal için uluslararası onay arıyordu. 1911’de Britanya, Fransa ve Rusya’nın zımni onayı alındı. İtalya, “Müslüman fanatikler” bahanesiyle Osmanlı’ya ultimatoma verdi. Bu, İtalya’nın fırsatçı politikalarının bir göstergesiydi. İtalya’nın Trablusgarp’a saldırısı, emperyalist hırsların ve Osmanlı’nın zayıflığının bir sonucuydu. Bu işgal, İtalya’nın büyük güç statüsü kazanma çabasını ortaya koydu.

İtalya’nın Trablusgarp’ı hedef alması, 19. yüzyılın sömürgecilik yarışında kendine yer edinme çabasının bir göstergesiydi. Genç bir devlet olarak İtalya, İngiltere ve Fransa’nın sömürge imparatorluklarıyla rekabet edemiyordu. Osmanlı İmparatorluğu’nun zayıflığı, İtalya’ya fırsat sundu. Trablusgarp, Akdeniz’deki stratejik konumuyla İtalya için bir sıçrama tahtasıydı. Bölgenin limanları, ticaret yollarını kontrol etme potansiyeli sunuyordu. İtalya, 1911’de Osmanlı’ya ultimatoma vererek işgal planını başlattı. Bu, İtalya’nın “çakal emperyalizmi” olarak nitelendirilen yaklaşımının bir örneğiydi. İtalya’nın Trablusgarp’a yönelmesi, zayıf bir devleti hedef alarak sömürgecilik yarışında ilerleme arzusunu yansıttı. Bu süreç, İtalya’nın emperyalist emellerini gerçekleştirmek için Osmanlı’nın çöküşünden faydalandığını gösterdi.

Trablusgarp’ın Akdeniz’deki konumu, İtalya için jeopolitik bir cazibe merkeziydi. Bölge, ticaret yollarına yakınlığıyla ekonomik potansiyel sunuyordu. İtalya, Trablusgarp’ı ele geçirerek Akdeniz’deki gücünü artırmayı hedefledi. Osmanlı’nın sınırlı askeri varlığı, İtalya’nın modern donanmasına karşı koyamadı. 1911’de başlayan savaş, İtalya’nın teknolojik üstünlüğünü ortaya koydu. İtalyan hükümeti, işgali “medeniyet götürme” misyonuyla meşrulaştırmaya çalıştı. Bu propaganda, uluslararası kamuoyunda destek toplamak için kullanıldı. Trablusgarp’ın işgali, İtalya’nın stratejik ve ekonomik çıkarlarını genişletme isteğinin bir yansımasıydı. Bu, İtalya’nın sömürgeci bir güç olarak prestij kazanma çabasını gösterdi.

Osmanlı İmparatorluğu'nun ekonomik ve askeri zayıflığı, İtalya'ya Trablusgarp'ı işgal etme cesareti verdi. 19. yüzyılın sonlarında Osmanlı, iç isyanlar ve borçlarla mücadele ediyordu. Trablusgarp'taki askeri varlığı, sınırlı kaynaklarla korunuyordu. İtalya, bu zayıflığı fırsat bilerek 1911'de ultimatom verdi. İtalyan donanması, Osmanlı savunmasını hızla etkisiz hale getirdi. İtalya, bölgedeki limanları ve ticaret yollarını kontrol etmeyi planlıyordu. Bu, İtalya'nın Akdeniz'deki ticari ağını genişletme stratejisinin bir parçasıydı. İtalya'nın Trablusgarp'ı hedef alması, Osmanlı'nın çöküş sürecini hızlandıran bir faktör oldu. Bu işgal, İtalya'nın fırsatçı politikalarının bir göstergesiydi.

İtalya'nın Trablusgarp Savaşı'nda kullandığı propaganda, işgali meşrulaştırma çabasının bir parçasıydı. İtalyan hükümeti, Trablusgarp'taki Müslüman nüfusu "fanatik" olarak nitelendirerek işgali bir kurtarma operasyonu gibi sundu. Bu, Avrupadaki diğer güçlerden tepki çekmemek için tasarlanmış bir stratejiydi. İtalya, "medeniyet götürme" iddiasıyla uluslararası desteği sağlamaya çalıştı. Ancak bu propaganda, İtalya'nın sömürgeci emellerini gizlemek için kullanılan bir örtüydü. 1911'de başlayan savaş, İtalya'nın teknolojik üstünlüğünü gösterdi. Osmanlı'nın sınırlı savunması, İtalyan ordusuna karşı koyamadı. İtalya'nın propaganda stratejisi, Trablusgarp işgalini meşrulaştırma çabasının bir göstergesiydi. Bu, İtalya'nın emperyalist hırslarını gizleme çabasını ortaya koydu.

Trablusgarp, Osmanlı İmparatorluğu'nun Kuzey Afrika'daki son toprağı olarak sembolik bir öneme sahipti. Bölge, Osmanlı'nın Afrika'daki varlığının son kalesiydi. İtalya, bu bölgeyi ele geçirerek Osmanlı'nın çöküşünü hızlandırmayı hedefledi.

Trablusgarp'ın tarımsal potansiyeli, İtalya için ekonomik bir cazibe merkeziydi. Bölgenin limanları, Akdeniz ticaretinde stratejik bir rol oynuyordu. İtalya, 1911'de başlayan savaşla bu avantajları elde etmeyi planladı. Osmanlı'nın zayıf savunması, İtalya'nın işgalini kolaylaştırdı. Trablusgarp'ın kaybı, Osmanlı'nın Kuzey Afrika'daki egemenliğinin sonunu getirdi. Bu, İtalya'nın sömürgeci emellerinin bir zaferiydi.

İtalya'nın Trablusgarp'ı işgal etme kararı, Avrupa'daki güç dengelerinde kendine yer edinme isteğinin bir sonucuydu. 19. yüzyılın sonlarında sömürgecilik yarışı, Avrupa devletlerini yeni topraklar arayışına itti. İtalya, genç bir devlet olarak bu yarışta geri kalmıştı.

Trablusgarp, İtalya için kolay bir hedefti. Bölgenin stratejik konumu, İtalya'nın Akdeniz'deki nüfuzunu artırma planlarının bir parçasıydı. 1911'de başlayan savaş, İtalya'nın teknolojik üstünlüğünü gösterdi. Osmanlı'nın sınırlı kaynakları, İtalya'ya karşı koyamadı. İtalya'nın Trablusgarp'a yönelmesi, sömürgecilik ya-

rışında prestij kazanma çabasını yansıttı. Bu, İtalya'nın emperyalist bir güç olarak yükselişinin bir adımıydı.

Emperyalist yayılma, 19. yüzyılın sonlarında Avrupa'da güç rekabetini şekillendiren temel bir faktördü. İngiltere, Fransa ve Almanya, Ortadoğu ve Afrika'da nüfuz alanları için yarışlıyordu. İtalya, bu rekabette daha küçük bir aktördü. Trablusgarp, Osmanlı'nın Afrika'daki son toprağı olarak İtalya için stratejik bir hedefti. İtalyan diplomasisi, yıllardır bu işgal için uluslararası onay arıyordu. 1911'de Britanya ve Fransa'nın zımni onayı alındı. İtalya, "Müslüman fanatikler" bahanesiyle Osmanlı'ya ultimatom verdi. İtalya'nın Trablusgarp'a saldırısı, emperyalist rekabetin bir yansımasıydı. Bu, İtalya'nın büyük güç statüsü kazanma çabasını gösterdi.

İtalya'nın Trablusgarp'ı işgal etme planı, uzun süredir hazırlanan bir stratejinin sonucuydu. İtalyan diplomasisi, 20 yıldır bu işgal için uluslararası desteği sağlamaya çalışlıyordu. 1911'de Britanya, Fransa ve Rusya'nın zımni onayı alındı. Almanya ve Avusturya'nın tarafsızlığı da sağlandı. İtalya, Osmanlı'ya ultimatum vererek işgali başlattı. Trablusgarp'ın stratejik konumu, İtalya için bir sıçrama tahtasıydı. Bölgenin ekonomik potansiyeli, İtalya'nın sömürgeci emellerini destekliyordu. İtalya'nın Trablusgarp'ı hedef alması, uzun vadeli bir emperyalist stratejinin bir parçasıydı. Bu, İtalya'nın Akdeniz'deki gücünü artırma çabasını ortaya koydu.

Trablusgarp Savaşı, İtalya'nın teknolojik üstünlüğünü ve Osmanlı'nın zayıflığını gözler önüne serdi. İtalyan donanması, modern silahlarla donatılmıştı. Osmanlı'nın Trablusgarp'taki askeri varlığı, bu güce karşı koyamadı. 1911'de başlayan savaş, İtalya'nın hızlı bir zafer kazanmasını sağladı. Bölgenin limanları, İtalya'nın ticaret ağını genişletmesine olanak tanıdı. İtalya, işgali "medeniyet götürme" misyonuyla meşrulaştırmaya çalıştı. Ancak bu, İtalya'nın sömürgeci hırslarını gizlemek için kullanılan bir örtüydü. Trablusgarp Savaşı, İtalya'nın askeri ve teknolojik üstünlüğünün bir göstergesiydi. Bu, Osmanlı'nın Kuzey Afrika'daki varlığının sonunu getirdi.

İtalya'nın Trablusgarp'ı işgal etme süreci, "çakal emperyalizmi" olarak nitelendirilen bir yaklaşımı yansıttı. İtalya, Osmanlı'nın zayıflığından faydalanarak stratejik bir bölgeyi ele geçirdi. Trablusgarp, Akdeniz'deki konumuyla İtalya için bir güç merkeziydi. İtalyan hükümeti, işgali uluslararası kamuoyuna kabul ettirmek için propaganda kullandı. 1911'de başlayan savaş, İtalya'nın teknolojik üstünlüğünü gösterdi. Osmanlı'nın sınırlı savunması, İtalya'ya karşı koyamadı. Bölgenin ekonomik potansiyeli, İtalya için uzun vadeli bir kazanç sağladı. İtalya'nın Trablusgarp'ı hedef alması, fırsatçı bir sömürgecilik anlayışının bir örneğiydi. Bu, İtalya'nın

emperyalist emellerini gerçekleştirmek için zayıf bir devleti hedef aldığını gösterdi.

Trablusgarp'ın işgali, Osmanlı İmparatorluğu'nun çöküş sürecini hızlandıran bir olaydı. Osmanlı, 19. yüzyılın sonlarında ekonomik ve askeri açıdan zayıflamıştı. Trablusgarp'taki sınırlı askeri varlığı, İtalya'nın modern donanmasına karşı koyamadı. 1911'de başlayan savaş, Osmanlı'nın Kuzey Afrika'daki egemenliğinin sonunu getirdi. İtalya, bölgenin limanlarını ve ticaret yollarını kontrol ederek Akdeniz'deki gücünü artırdı. İşgal, İtalya'nın sömürgeci bir güç olarak prestij kazanmasını sağladı.

Trablusgarp'ın kaybı, Osmanlı'nın zayıflığının ve İtalya'nın hırslarının bir göstergesiydi. Bu, Osmanlı'nın çöküş sürecinde önemli bir dönüm noktasıydı.

İtalya'nın Trablusgarp'ı ele geçirme çabası, Akdeniz'deki ticari ve askeri gücünü artırma arzusunun bir yansımasıydı. Bölgenin limanları, İtalya'nın ticaret ağını genişletmesine olanak tanıdı.

Trablusgarp'ın tarımsal potansiyeli, ekonomik kazanç vaat ediyordu. İtalya, 1911'de başlayan savaşla bu avantajları elde etti. Osmanlı'nın zayıf savunması, İtalya'nın işgalini kolaylaştırdı. İtalyan hükümeti, işgali "medeniyet götürme" misyonuyla meşrulaştırmaya çalıştı. Ancak bu, İtalya'nın sömürgeci emellerini gizlemek için kullanılan bir stratejiydi. İtalya'nın Trablusgarp'ı hedef alması, Akdeniz'deki gücünü artırma çabasının bir sonucuydu. Bu, İtalya'nın emperyalist bir güç olarak yükselişinin bir adımıydı.

Trablusgarp'ın işgali, İtalya'nın sömürgecilik yarışında prestij kazanma çabasını ortaya koydu. 19. yüzyılın sonlarında Avrupa'da sömürgecilik, büyük güç statüsünün bir göstergesiydi. İtalya, genç bir devlet olarak bu yarışta geri kalmıştı.

Trablusgarp, İtalya için kolay bir hedefti. Bölgenin stratejik konumu, İtalya'nın Akdeniz'deki nüfuzunu artırmasını sağladı. 1911'de başlayan savaş, İtalya'nın teknolojik üstünlüğünü gösterdi.

Osmanlı'nın sınırlı kaynakları, İtalya'ya karşı koyamadı. İtalya'nın Trablusgarp'ı ele geçirmesi, sömürgecilik yarışında prestij kazanma arzusunun bir yansımasıydı. Bu, İtalya'nın büyük güç statüsü kazanma çabasını gösterdi.

İtalya'nın Trablusgarp'ı işgal etme kararı, uluslararası diplomasiinin bir sonucuydu. İtalyan diplomasisi, yıllardır bu işgal için Britanya, Fransa ve Rusya'nın onayını arıyordu. 1911'de bu onay zımni olarak alındı. Almanya ve Avusturya'nın tarafsızlığı da sağlandı. İtalya, "Müslüman fanatikler" bahanesiyle Osmanlı'ya ultimatom verdi.

Bu, İtalya'nın fırsatçı politikalarının bir göstergesiydi. Trablusgarp'ın stratejik konumu, İtalya için bir

sıçrama tahtasıydı. İtalya'nın Trablusgarp'ı hedef alması, uluslararası diplomasiinin ve emperyalist hırsların bir yansımasıydı.

Bu, İtalya'nın Akdeniz'deki gücünü artırma çabasını ortaya koydu.

Trablusgarp Savaşı, İtalya'nın modern savaş teknolojilerini kullanma yeteneğini gösterdi. İtalyan donanması, Osmanlı'nın sınırlı savunmasını kolayca aştı. 1911'de başlayan savaş, İtalya'nın teknolojik üstünlüğünü ortaya koydu.

Bölgenin limanları, İtalya'nın ticaret ağını genişletmesine olanak tanıdı. İtalya, işgali "medeniyet götürme" misyonuyla meşrulaştırmaya çalıştı. Ancak bu, İtalya'nın sömürgeci emellerini gizlemek için kullanılan bir örtüyüdü. Osmanlı'nın zayıf savunması, İtalya'nın işgalini kolaylaştırdı. Trablusgarp Savaşı, İtalya'nın askeri gücünün ve Osmanlı'nın zayıflığının bir göstergesiydi. Bu, İtalya'nın sömürgeci emellerinin bir zaferiydi.

İtalya'nın Trablusgarp'ı ele geçirme süreci, "çalkal emperyalizmi" olarak nitelendirilen bir yaklaşımı yansıttı. İtalya, Osmanlı'nın zayıflığından faydalanaarak stratejik bir bölgeyi ele geçirdi. Trablusgarp, Akdeniz'deki konumuyla İtalya için bir güç merkeziydi. İtalyan hükümeti, işgali uluslararası kamuoyuna kabul ettirmek için propaganda kullandı. 1911'de başlayan savaş, İtalya'nın teknolojik üstünlüğünü gösterdi. Osmanlı'nın sınırlı savunması, İtalya'ya karşı koyamadı. Bölgenin ekonomik potansiyeli, İtalya için uzun vadedi bir kazanç sağladı.

İtalya'nın Trablusgarp'ı hedef alması, fırsatçı bir sömürgecilik anlayışının bir örneğiydi. Bu, İtalya'nın emperyalist emellerini gerçekleştirmek için zayıf bir devleti hedef aldığını gösterdi.

Trablusgarp'ın işgali, Osmanlı İmparatorluğu'nun Kuzey Afrika'daki egemenliğinin sonunu getirdi. Osmanlı, 19. yüzyılın sonlarında ekonomik ve askeri açıdan zayıflamıştı.

Trablusgarp'taki sınırlı askeri varlığı, İtalya'nın modern donanmasına karşı koyamadı. 1911'de başlayan savaş, Osmanlı'nın Kuzey Afrika'daki varlığının sonunu getirdi. İtalya, bölgenin limanlarını ve ticaret yollarını kontrol ederek Akdeniz'deki gücünü artırdı. İşgal, İtalya'nın sömürgeci bir güç olarak prestij kazanmasını sağladı.

Trablusgarp'ın kaybı, Osmanlı'nın zayıflığının ve İtalya'nın hırslarının bir göstergesiydi. Bu, Osmanlı'nın çöküş sürecinde önemli bir dönüm noktasıydı.

İtalya'nın Trablusgarp'ı ele geçirme çabası, Akdeniz'deki ticari ve askeri gücünü artırma arzusunun bir yansımasıydı. Bölgenin limanları, İtalya'nın ticaret ağını genişletmesine olanak tanıdı. Trablusgarp'ın tarımsal potansiyeli, ekonomik kazanç vaat ediyordu.

İtalya, 1911'de başlayan savaşla bu avantajları elde etti. Osmanlı'nın zayıf savunması, İtalya'nın işgalini kolaylaştırdı. İtalyan hükümeti, işgali "medeniyet götürme" misyonuyla meşrulaştırmaya çalıştı. Ancak bu, İtalya'nın sömürgeci emellerini gizlemek için kullanılan bir stratejiydi. İtalya'nın Trablusgarp'ı hedef alması, Akdeniz'deki gücünü artırma çabasının bir sonucuydu. Bu, İtalya'nın emperyalist bir güç olarak yükselişinin bir adımıydı.

Trablusgarp'ın işgali, İtalya'nın sömürgecilik yarışında prestij kazanma çabasını ortaya koydu. 19. yüzyılın sonlarında Avrupa'da sömürgecilik, büyük güç statüsünün bir göstergesiydi. İtalya, genç bir devlet olarak bu yarışta geri kalmıştı. T

rablusgarp, İtalya için kolay bir hedefti. Bölgenin stratejik konumu, İtalya'nın Akdeniz'deki nüfuzunu artırmayı sağladı. 1911'de başlayan savaş, İtalya'nın teknolojik üstünlüğünü gösterdi. Osmanlı'nın sınırlı kaynakları, İtalya'ya karşı koyamadı. İtalya'nın Trablusgarp'ı ele geçirmesi, sömürgecilik yarışında prestij kazanma arzusunun bir yansımasıydı. Bu, İtalya'nın büyük güç statüsü kazanma çabasını gösterdi.

İtalya'nın Trablusgarp'ı işgal etme kararı, uluslararası diplomasinin bir sonucuydu. İtalyan diplomasisi, yıllardır bu işgal için Britanya, Fransa ve Rusya'nın onayını arıyordu. 1911'de bu onay zımni olarak alındı. Almanya ve Avusturya'nın tarafsızlığı da sağlandı. İtalya, "Müslüman fanatikler" bahanesiyle Osmanlı'ya ultimatom verdi. Bu, İtalya'nın fırsatçı politikalarının bir göstergesiydi.

Trablusgarp'ın stratejik konumu, İtalya için bir sıçrama tahtasıydı. İtalya'nın Trablusgarp'ı hedef alması, uluslararası diplomasinin ve emperyalist hırsların bir yansımasıydı. Bu, İtalya'nın Akdeniz'deki gücünü artırma çabasını ortaya koydu.

Trablusgarp Savaşı, İtalya'nın modern savaş teknolojilerini kullanma yeteneğini gösterdi. İtalyan donanması, Osmanlı'nın sınırlı savunmasını kolayca aştı. 1911'de başlayan savaş, İtalya'nın teknolojik üstünlüğünü ortaya koydu. Bölgenin limanları, İtalya'nın ticaret ağını genişletmesine olanak tanıdı. İtalya, işgali "medeniyet götürme" misyonuyla meşrulaştırmaya çalıştı. Ancak bu, İtalya'nın sömürgeci emellerini gizlemek için kullanılan bir örtüydü. Osmanlı'nın zayıf savunması, İtalya'nın işgalini kolaylaştırdı. T

rablusgarp Savaşı, İtalya'nın askeri gücünün ve Osmanlı'nın zayıflığının bir göstergesiydi. Bu, İtalya'nın sömürgeci emellerinin bir zaferiydi.

Sonuç

İtalya'nın Trablusgarp'ı işgal etmesi, Osmanlı İmparatorluğu'nun Kuzey Afrika'daki varlığının sonunu getirdi. 1911'de başlayan savaş, İtalya'nın teknolojik

üstünlüğünü ve Osmanlı'nın zayıflığını ortaya koydu. Trablusgarp'ın stratejik konumu, İtalya'nın Akdeniz'deki gücünü artırmasını sağladı. İşgal, İtalya'nın sömürgecilik yarışında prestij kazanma çabasını yansıttı. Osmanlı'nın sınırlı savunması, İtalya'ya karşı koyamadı. İtalyan hükümeti, işgali propaganda yoluyla meşrulaştırmaya çalıştı. Trablusgarp'ın kaybı, Osmanlı'nın çöküş sürecini hızlandıran bir dönüm noktasıydı. Bu, İtalya'nın "çakal emperyalizmi" ile zayıf bir devleti hedef aldığını gösterdi.

Trablusgarp Savaşı, İtalya'nın sömürgeci emellerini gerçekleştirme hırslarını ortaya koydu. İtalya, Osmanlı'nın zayıflığından faydalanarak stratejik bir bölgeyi ele geçirdi. Bölgenin limanları ve ticaret yolları, İtalya'nın Akdeniz'deki gücünü artırdı. 1911'de başlayan savaş, İtalya'nın teknolojik üstünlüğünü gösterdi. Osmanlı'nın sınırlı kaynakları, İtalya'ya karşı koyamadı. İtalya, işgali "medeniyet götürme" misyonuyla meşrulaştırmaya çalıştı. İtalya'nın Trablusgarp'ı ele geçirmesi, emperyalist hırslarının bir zaferiydi. Bu, Osmanlı'nın Kuzey Afrika'daki egemenliğinin sonunu getirdi.

İtalya'nın Trablusgarp'ı hedef alması, "çakal emperyalizmi" olarak nitelendirilen bir yaklaşımın örneğiydi. İtalya, zayıf düşen Osmanlı'dan faydalanarak sömürgecilik yarışında ilerledi. Trablusgarp'ın stratejik konumu, İtalya için bir sıçrama tahtasıydı. 1911'de başlayan savaş, İtalya'nın teknolojik üstünlüğünü ortaya koydu. Osmanlı'nın sınırlı savunması, İtalya'ya karşı koyamadı. İtalyan diplomasisi, işgal için uluslararası onayı sağladı. İtalya'nın Trablusgarp'ı işgali, fırsatçı bir sömürgecilik anlayışının bir göstergesiydi. Bu, İtalya'nın büyük güç statüsü kazanma çabasını yansıttı

Trablusgarp'ın işgali, İtalya'nın Akdeniz'deki ticari ve askeri gücünü artırma arzusunun bir sonucuydu. Bölgenin limanları, İtalya'nın ticaret ağını genişletti. Trablusgarp'ın tarımsal potansiyeli, ekonomik kazanç sağladı. 1911'de başlayan savaş, İtalya'nın teknolojik üstünlüğünü gösterdi. Osmanlı'nın zayıf savunması, İtalya'nın işgalini kolaylaştırdı. İtalya, işgali propaganda yoluyla meşrulaştırmaya çalıştı. İtalya'nın Trablusgarp'ı ele geçirmesi, Akdeniz'deki gücünü artırma çabasının bir yansımasıydı. Bu, İtalya'nın emperyalist bir güç olarak yükselişinin bir adımıydı.

İtalya'nın Trablusgarp'ı işgal etme süreci, uluslararası diplomasinin bir sonucuydu. İtalyan diplomasisi, Britanya, Fransa ve Rusya'nın zımni onayını aldı. 1911'de Osmanlı'ya verilen ultimatom, İtalya'nın fırsatçı politikalarını yansıttı. Trablusgarp'ın stratejik konumu, İtalya için bir güç merkeziydi. İtalya, işgali "Müslüman fanatikler" bahanesiyle meşrulaştırmaya çalıştı. Osmanlı'nın sınırlı savunması, İtalya'ya karşı koyamadı. İtalya'nın Trablusgarp'ı hedef alması, ulus-

lararası diplomasinin ve emperyalist hırsların bir yansımasıydı. Bu, İtalya'nın Akdeniz'deki gücünü artırma çabasını ortaya koydu.

Trablusgarp Savaşı, İtalya'nın modern savaş teknolojilerini kullanma yeteneğini gösterdi. İtalyan donanması, Osmanlı'nın sınırlı savunmasını kolayca aştı. 1911'de başlayan savaş, İtalya'nın teknolojik üstünlüğünü ortaya koydu. Bölgenin limanları, İtalya'nın ticaret ağını genişletti. İtalya, işgali "medeniyet götürme" misyonu ile meşrulaştırmaya çalıştı. Osmanlı'nın zayıf savunması, İtalya'nın işgalini kolaylaştırdı.

Trablusgarp Savaşı, İtalya'nın askeri gücünün ve Osmanlı'nın zayıflığının bir göstergesiydi. Bu, İtalya'nın sömürgeci emellerinin bir zaferiydi.

İtalya'nın Trablusgarp'ı ele geçirme çabası, sömürgecilik yarışında prestij kazanma arzusunun bir yansımasıydı. 19. yüzyılın sonlarında sömürgecilik, büyük güç statüsünün bir göstergesiydi. İtalya, genç bir devlet olarak bu yarışta geri kalmıştı.

Trablusgarp, İtalya için kolay bir hedefti. Bölgenin stratejik konumu, İtalya'nın Akdeniz'deki nüfuzunu artırdı. 1911'de başlayan savaş, İtalya'nın teknolojik üstünlüğünü gösterdi. İtalya'nın Trablusgarp'ı işgali, sömürgecilik yarışında prestij kazanma çabasını ortaya koydu.

Bu, İtalya'nın büyük güç statüsü kazanma arzusunu yansıttı. Trablusgarp'ın kaybı, Osmanlı İmparatorluğu'nun çöküş sürecinde önemli bir dönüm noktasıydı. Osmanlı, 19. yüzyılın sonlarında ekonomik ve askeri açıdan zayıflamıştı.

Trablusgarp'taki sınırlı askeri varlığı, İtalya'nın modern donanmasına karşı koyamadı. 1911'de başlayan savaş, Osmanlı'nın Kuzey Afrika'daki egemenliğinin sonunu getirdi. İtalya, bölgenin limanlarını ve ticaret yollarını kontrol ederek Akdeniz'deki gücünü artırdı. Trablusgarp'ın işgali, Osmanlı'nın zayıflığının ve İtalya'nın hırslarının bir göstergesiydi. Bu, Osmanlı'nın çöküş sürecini hızlandıran bir olaydı.

İtalya'nın Trablusgarp'ı işgal etmesi, "çakal emperyalizmi" ile Osmanlı'nın zayıflığından faydalanmanın bir örneğiydi. İtalya, stratejik bir bölgeyi ele geçirerek Akdeniz'deki gücünü artırdı. 1911'de başlayan savaş, İtalya'nın teknolojik üstünlüğünü ve Osmanlı'nın zayıflığını ortaya koydu.

İtalyan diplomasisi, işgal için uluslararası onayı sağladı. Trablusgarp'ın ekonomik potansiyeli, İtalya için uzun vadeli bir kazanç sağladı. İtalya'nın Trablusgarp'ı ele geçirmesi, fırsatçı bir sömürgecilik anlayışının bir sonucuydu. Bu, İtalya'nın emperyalist emellerini gerçekleştirmek için zayıf bir devleti hedef aldığını gösterdi.

ZOR GÜNLER KAPIDA

Daha bunlar güzel günler evladım
Hele yağmur yağ olsun da öyle gör
Seni candan bezdirecek her adım
Boran, tipi...kış olsun da öyle gör

Ekmeğine katık yapıp cefayı
'Gık' dedikçe çalacaklar sopayı
Acıktıkça yiyeceksin kafayı
Sabır sana aş olsun da öyle gör

Elde varken hep yüzüne gülenler
Hatır sayıp kıymetini bilenler
Seninle ağlayıp senle gülenler
Dolu kesen boş olsun da öyle gör

Perdesi düşerse eğer iffetin
Ayrılır o zaman kemikten etin
Sevgi ikiz kardeşidir nefretin
Yârin kalbi taş olsun da öyle gör

Olacaksın bulgurundan unundan
Faydası yok solusan da burnundan
'Kıç vergisi' alacaklar donundan
Külhanbeyi baş olsun da öyle gör.

Köksal AKÇALI (ASABİ)

ASABİ'nin "ZOR GÜNLER KAPIDA" şiirine...

ÖYLE GÖR

Haklısın bu günler güzel ASABİ
Haram helal fit olunda öyle gör
"Söz gümüşse, sükülât altın" demişler,
Ağzımızda dut olunda öyle gör!

Az da olsa ümidimiz var daha
Belki akşamadır, belki sabaha,
Çok şükür gözümüz görüyor daha!
Renklerimiz mat olunda öyle gör!
Çaren bitip oturarak sorutup,

Ekmeği, Bulguru, eti unutup,
Bal diye sunulan zehiri yutup,
Dizlerimiz çot olunda öyle gör!
Azık edip sevdalara cefayı

Az da olsa sürüyoruz sefayı
Çok şükür yemedik daha kafayı,
Akıl fikir kıt olunda öyle gör!

ASABİ sözünü sakınacaksn,
BERBATİ'ye her gün yakınacaksn,
Emildikçe kanın ıkınacaksn
Tüm yavşaklar bit olunda öyle gör!

Yusuf DOĞDU (BERBATİ)

Birçok arkadaşım,
“Yazılarınızla kükremiyorsun!”
“Öyle yumuşak yazılar ses getirmez!”
Doğrudur!
Kalemi her elime aldığımda, “Kul hakkını...”
düşündüm!
Elbette ki, mazlumun yanında olacaksınız...
Elbette ki, haksızlığa/ haksızlıklara tahammülünüz olmayacak...
Bütün kötülere/ kötülöklere, ‘dur...’ diyeceksiniz!
Bütün bunları, ‘kalbi ve hasbi bir dil ile’ söyleyeceksiniz!
Vakarınız ve edebiniz; sizin/ sizlerin en anlamlı sözü olacak!
Yunus ne diyor bir şiirinde;
“Bir kez gönöl yıktın ise
Bu kıldığın namaz değil
Yetmiş iki millet dahi
Elin yüzün yumaz değil”
Su gibi duru olabiliyor musunuz?
Ne mümkün! Asrımız insanının arayışında neler var;
İlk sıralarda, “Güvenilir olmak...”
“Adil ve dürüst olmak...”
“İçten ve gönölden samimiyet...”
“Fedakârlık ve Vefa...”
Bütün bunlar hangi kapıya çıkıyor;
Hakiki, ‘dost ve arkadaşlığa...’
Buna emsalsiz bir örnek verebilirsek;
“Allah Resulü ile Hz. Ebubekir’in dostluğu...”
Hadis, “Kişi arkadaşının yolu üzerinedir!”
VİYANA KAPILARINDA!
Fransa’da, bir politikacımıza sorarlar,
“Siz Osmanlıların Viyana kapılarında ne işiniz vardı!”
O politikacımız net bir cevap verirler;
“Haçlı seferlerinin iade-i ziyaretiydi...”
Son üç asırdır, “ziyaret dosyalarımızı kapattık!”
Maalesef, şu asırlarda/ şu yıllarda;
Zamanlı veya zamansız,
Yerli veya yersiz bir şekilde, “ziyaret edilen bizleriz!”
O kadar hayra da ‘alamet’ değil!

“Görelim Mevlâ’m neyler
Neylerse güzel eyler”
SADECE BİR NAMAZ!
Pakistanlı bir iş adamı, Delhi’den uçağa biner.
Uçak Sovyet havayollarına aittir.
Seyahat esnasında, ‘namaz vakti girer’
Hostese, “Namaz kılması için bir yer göstermesini rica eder”
Hostes, “Kaptan pilotun yanında uygun bir yer olduğunu belirtir”
İş adamı namazı bitirdikten sonra,
Kaptan pilotla yüz yüze gelirler.
O da ne Kaptan Pilotun gözlerinden ‘yaşlar boşalmaktadır!’
Sebebi sorulduğunda, Kaptan Pilot içli içli anlatmaya başlar.
“4-5 yaşlarında babam da senin yaptığın gibi bir şeyler yapardı.
Bunun namaz olduğunu şimdi anladım!
Ve şimdi hem babamı ve hem de dinimin ne olabileceğini düşündüm!
Din konusunda bizlere hiçbir şey anlatılmadı.
Ancak şu an anlıyorum ki,
Babam da senin gibi namaz kıldığına göre Müslüman olmalı!
Dolayısıyla benim aslında Müslüman!”
Sadece, ‘namaz’ bizim asil kimliğimiz!
MÜMİN KİMDİR?
Kur’an bizlere gayet veciz bir şekilde o kimliği öğretiyor;
“Mü’minûn (o mü’minler) muhakkak kurtuluşta ermişlerdir” (23/1)

“O kimseler (o mü'minlerdir) ki, onlar namazlarında;

Huşu (korku ve eziklik) içinde olanlardır” (23/2)

“Ve o kimseler ki, onlar boş şeylerden (boş söz ve işlerden) yüz çeviricidirler” (23/33)

“Ve o kimseler ki, onlar zekât (vermek) için çalışanlardır” (23/4)

“Yine o kimseler ki, onlar emanetlerine ve sözlerine riayet edenlerdir” (23/8)

“Ve o kimseler ki, onlar namazlarını (erkânına riayet ve ona devam ederek) korurlar” (23/9)

“İşte onlar gerçekten (yüksek makamlara) varis olanlardır” (2310)

SES VER

Ufuk ötesinden ses ver, nefes ol
Sarıl bir yumak çileye, heves ol!
İrfandan Ümrana taşınan şehre,
Sahiplen, ilme-hikmete kafes ol!
RAHMETİNLE YARGILA

Yarab! . Rahmetinle yargıla deriz
Yaramıza merhem ol sargıla deriz
“Senden geldik, sana dönücüleriz”
Garipler safında sorgula deriz..

HAZAR DALGALI

Hazar, dalgalı ve pervasız bir deniz
Hani, nerede kaldı o öfkeniz?
Yıkılmadı mı yoksa ‘kızıl dünya’
Ki, kalın duvar gibidir perdeniz...

ALTI KÖŞELİ

Göz göz petek altı köşeli,
Arı, bin bir çiçekten bal alır!
On bir hece altı duraklı,

Şair, özümnden bal alır!

FİKİR TALAN OLDU

Zulmün teşhir vitrininde fikir talan oldu
Asrımızda sözün sermayesi yalan oldu
İnsanı dıştan içe, içten dışa fetheden
Tefekkür mimarının eseri nalan oldu...

MİLLET ALÇALIR

Kur'an'ı başında tutmayan millet alçalır
Ki, çaresiz... Cihanda zelil ve rüsva kalır
Yarab! . Gözler kör, kulaklar sağır, diller sessiz
Ve maskara olur âleme, ‘amansız...’ kalır

TÜRK'ÜN MİZAHİ SAKLI

Karagöz de, Türk'ün mizahı saklı

Ortaoyunu, günümüzde yasaklı
Kendi yürüyüşünü terk etmiş de;
Batıyı taklit ve kopyada aklı...

Şiir Diliyle Halimiz

Tarihi Soluklamak

Bedrettin Keleştemur

Tüm Yazıları

29.11.2021 11:17

Güncelleme: 29.11.2021 11:17

İnsan hayatında bazen ilkleri düşünürüm!

Nasıl başladı, nasıl gelişti, bugünlere nasıl gelindi?

Her şeyin bir başlangıcı var.

30 Kasım 1872 tarihinde, günümüzden 149 yıl önce; “Dünya futbol tarihinin ilk milli maçı, Glasgow’da oynanıyor. İskoçya-0 İngiltere-0!”

30 Kasım 1909 tarihinde, “Osmanlı tarihiyle ilgili bilimsel çalışmalar yapmak amacıyla, ‘Tarihi Osmani Encümeni’ kuruluyor!”

Cemiyetin kurulmasındaki amaç nedir, “insanımıza; milli şuur aşılması, vatan sevgisinin kazandırılması!” Bu cemiyetin, “1935 tarihinde yerini alacak!” olan Türk Tarih Kurumuna kadar uzanan bir serüveni vardır.

30 Kasım 1925 Tarihi, “TBMM kürsüsünün arkasındaki duvara; ‘Hâkimiyet Milletindir’ yazısı asılacaktır. Milli İradenin tecelli ettiği tarihi mekân! Erdemli insanları hazırlayan özgün bir ifade...

Bu ülke, ‘İktisadi buhranları yaşadı...’ 1900’lü yılların en büyük iktisadi krizi... Bu kriz küresel bir krizdir. 30 Kasım 1931 tarihinde, “İktisadi Buhran Vergisi Kanunu TBMM’de kabul edilecektir!”

Sinema Sektörü... İnsanları etkileyen bir sektör...

01 Aralık 1906 tarihinde, “Dünyanın ilk sinema salonu Paris’te açıldı!”

İlk sinema filim kamerası ile akıllara Fransız Louis Lumiere (1895) akla gelir.

Sinema sektörünün ilk anavatanı, Fransa’dır diyebiliriz...

Bizde, 01 Aralık 1931 tarihinde, “İlk sesli Türk filmi, “İstanbul Sokaklarında” gösterilecektir.

İletişimciler iyi bilirler. 01 Aralık 1928 tarihinde, “Yeni Türk harflerinin kullanımı yürürlüğe girecektir.!” Bu tarihten itibaren gazeteler, dergiler

vesaire 'yeni harflerle' basılmaya başlanacaktır.

Şu günlerde de, en fazla konuşulan, 'ekonomidir'

01 Aralık 1928 tarihinde "Osmanlı borçlarının tasfiyesine ilişkin anlaşma TBMM'de kabul edildi" Bilindiği gibi 1. İktisat Kongresi İzmir'de, 1135 delegenin katılımıyla 17 Şubat- 04 Mart 1923 tarihlerinde yapılacaktır!" Cumhuriyet Hükümeti, ekonomik alanda birçok önemli kararların alınmasında ve neticelendirilmesinde önemli roller üstlenecektir.

Tarihler 01 Aralık 1935... Atatürk Dönemidir. Bu tarihte, "Türk kadınının siyasal haklarının kazanılması!" Bu tarihler oldukça önemlidir. Milletçe, 'tarihi değişimi...' iyi okumalıyız.

01 Aralık 1950 tarihi, "Türk Tugayı, Kore'de Kunu-ri Muharebesi'ni kazanacaktır!"

Bu bir, 'destanın adıdır' Bu destanın efsanevi kahramanı da, Harputlu Celal Dora'dır. Yakup Şevki Paşa gibi onun da Elazığ Şehrimizde anılmasını gönülden arzu ediyoruz.

Avrupa Birliği Macerası... Hiçbir zaman tatlı bir serüven olmadı/ olamadı! Sürekli kırılmalar oldu!

01 Aralık 1964 tarihi... "Türkiye ile Avrupa Ekonomik Topluluğu arasında ortaklık kurulmasını öngören, 12 Eylül 1963'te imzalanan Ankara Antlaşması yürürlüğe giriyor!"

Ankara Antlaşmasının üzerinden, 57 yıl geçiyor. AB, sınırlarını büyütürken büyük bir ihtiyatla Türkiye'yi o sınırların dışında tuttu!

Şurası bir gerçek ki, Almanya'ya ilk resmi Türk işgücü göçü, 31 Ekim 1961 tarihinde imzalanan "Türk İşgücü Antlaşması" ile başlayacaktır. Almanya'da, resmi olmayan rakamlara göre, "3 milyon civarında Türk yaşıyor..." Avrupada bu sayı, '5 milyonu buluyor...'

1960'lı yıllarda, Almanya'ya çalışmaya giden Türkler, işveren olmaya 'günümüzde istihdam oluşturmaya...' başladı. Siyasi olarak da, 'temsil hakkı...' almaya başladı. Bütün bunlar çok önemli gelişmeler...

1990'lı yıllara doğru adım atıldığında, "SSCB'nin dağıldığını..." görmekteyiz.

01 Aralık 1989 tarihinde, "Doğu Almanya Parlamentosu, komünist partiyi iptal edecektir!"

01 Aralık 1991 tarihinde, "Nursultan Nazarbayev, oyların yüzde 98,7'sini alarak Kazakistan'ın halk tarafından seçilen ilk Cumhurbaşkanı olacaktır!"

Nazarbayev, Türk Dünyasının önde gelen 'bilge lideridir'

Elazığ Şehri olarak 2005 tarihi, "Türk Dünyası Hizmet Ödülü Nursultan Nazarbayev'e verilecekti!" Elazığ Valisi Muammer Muşmal'ın başkanlığında bir heyet bu ödülü vermek üzere Kazakistan'a gidecekti. Bu tarihten sonra, 'tarihi köprüler kurulacaktı'

Tarihi her bakımdan iyi okumalıyız. Tarihe karşı, 'unutkanlık' vebali de ağır, neticeleri de ağırdır.

Asrın Serüven

Kendi tarihimizi bir batılı kadar araştırmıyoruz!

Batı dünyası, dillere destan olan Osmanlı tarihini birçok yönleriyle incelemişlerdir.

Osmanlı devlet sisteminden başta ABD olmak üzere birçok batı ülkesi faydalanmışlardır...

Tarih, bir milletin kimliğidir... Aynaya düşen resmidir...

Çizgileri, renkleri ve desenleridir...

Bir millet, 'kendi yürüyüşünü terk etmeden' çağdaş medeniyet yolculuğunda yerini güçlendirecek politikalar üretmelidir.

Hayat nasıl inşili çıkışlı ise; her yaşın kendisine has özellikleri bütün çarpıcılığı ile dışarıya yansıyor; milletlerin hayatı da öyle!

Osmanlı İmparatorluğu üzerinde çalışanlar; muazzam bir tarihi dekorla karşı karşıya kalırlar, şüphesiz!

Tarihi bir sevdıyla okumanızı arzu ederim. Bir kıvılcımın nasıl gönüllerde büyük bir yangına sebep olduğunu; bir sesin giderek büyük bir çığlığa dönüştüğünü; pınarların, çayların, derelerin bir büyük nehir olacağını ve o nehrin ummana doğru akışını haşyetle göreceksiniz!

Bursa Ulu Cami'nin önüne, Geyikli Baba'nın diktiği bir fidanın nasıl koca bir çınar olduğunu; Şeyh Edebali makamında görülen rüyanın bir hakikat iksirine nasıl dönüştüğünü anlatmak bile insana heyecanın ötesinde manevi haz veriyor!

Domaniç; Hala soğuk suları ve yaylaklarıyla

bilinir!

O toprakların manevi cereyanı sizleri kendisine cezpt eder...

300 Çadırılık bir aşiret!. Ertuğrul Gazi ve yarenleri... Ufuk ve ufuk ötesinden bahsederler!

Bir büyük davadan söz ederler!. Şeyh Edebalı'nın her tavrı gözleri büyüler...

O gözlerde; asırları kendisine cezbeden hayat damarları vardır!

Manevi dokusunda, kılcal damarlarında öylesine muhteşem bir akışkanlık söz konusudur ki, insanlık tarihi; kendisini sürekli ihya eden, topraklarını imar eden devasa bir 'medeniyetle' tanış olur!

Onunla kaynaşır, onunla aynı tarihi, aynı kaderi yazmaya başlar!

İnsanlık tarihinin şahit olduğu en uzun, en canlı, en kalıcı; insan merkezli adilane bir çark öylesine dönmeye başlar ki; tarihin en büyük eserleri verilir!

Sanatta, Edebiyatta, Musikide, Mimarlıkta, İlimde; zirvelere doğru adımlar atılır!

Aşiretten Devlete, Devletten İmparatorluğa doğru bir yükseliş ve sonrasında tıpkı İbn-i Haldun'un ifade ettikleri; "Devletlerin hayatı da, insanların hayatı gibidir..."

Doğar, gelişir, büyür, ihtiyarlar ve sonrasında..."

Böylesine bir ihtişamlı tarihi dönemlerinin özelliklerine uygun olarak ele almalıyız...

Her dönemin kendisine has farklı yorumları olacaktır.

Kültür değişimleri bu yorumlarla daha iyi anlaşılır hale gelecektir.

Osmanlı İmparatorluğu derken;

1300-1453= Kuruluş Devri (1453 İstanbul'un Fethi)

1453-1579=Yükseliş Devri (1579 Sokullu'nun Ölümü)

1579-1683=Duraklama Devri (1683 Viyana bozgunu)

1683-1920=Gerileme, parçalanma ve yıkılma Devri...

Tarihçiler, 1683-1920 Tarihleri arasında ki devri ise kendi içerisinde farklı yorumlar içerisinde değerlendirerek; ayrı devirler olarak değerlendirirler;

1683-1792= Ricat (Çekilme) Devri (1792 Yaş Sulhu)

1792-1839=Islahat Devri (1839 Tanzimat'ın İlanı)

1839-1876=Tanzimat Devri (1876, 1. Meşrutiyet)

1879-1908=1. Meşrutiyet Devri (1908, 2. Meşrutiyet)

1908-1920= 11. Meşrutiyet Devri

Bir uzun yolculuk! Her asrın kendisine has kareleri mevcut!

Her karenin birbirleriyle ilintili ortak paydası; her halükarda insanlığa hizmet!

Hakiki manada adalet, hakiki manada hürriyet, hakiki manada eşitlik!

Böylesine şerefli bir tarih yapmış ecdadımız..

İktisadi teşkilata şekil veren; 'has, tımar ve zemet..' toprağı işleyen/ toprakla devlet arasında köprü kuran devasa bir sistem!.

Sanatkarlar arasında belki de en sağlıklı bir organizmayı kuran; Lonca Sistemi!. Asrımızın meslek kuruluşlarına öncülük eden dönemine göre çağ açan adımlar olarak yorumlanıyor!

Osmanlı Sultanlarına bakıyoruz; Yavuz'un Süveyş Kanalını açma düşüncesi,

Kanuni'nin Hint Okyanusunda İspanyol ve Portekizlilerle mücadelesi;

Asyalı, Hintli Devletlere yardım yapılmak istenmesi;

Sokullu'nun Karadeniz'i Hazar Denizi ile birleştirme teşebbüsü...

Bütün bunlar büyük politikaların ortaya konduğu büyük projeler olarak tarihe geçer!

Büyük Devletler, sürekli stratejik hedefler ve planlar oluşturlar...

Osmanlı İmparatorluğundan bahsederken, her dönemin kendisine has özellikleri olduğundan bahsettik. Onları da, kendi içerisinde belli yapılanmalarına göre şöyle tasnif etmek mümkündür;

1300-1400= Cumhuriyet

1400-1600=Merkeziyetçi Mutlakiyet

1600-1789=Despotluk

1789-1876=Münevver Mutlakiyet

1876-1920=Meşrutiyet

1920'den sonra; Demokrasi...

Osmanlı padişahları önce, 'bey' diye anılırdı.
1396 Niğbolu zaferinden sonra, "Sultanı İkli-
mi Rum" olarak anılan padişahlar,
1517 Tarihinden itibaren 'Halifelik' unvanını
da almışlardır.

Fatih Devrine kadar padişahlar, Divana iştirak
ederlerdi!

Kanuni zamanında, Divanı kafes arkasından
takip eden padişahlar 17. yy'dan sonra Divanı da
terk ettiler!

Dikkat edilirse, her dönemin kan dokusunda
farklılıklar derhal kendisini belli eder.

Bu farklılıklar, toplumun bütün kesimlerine de
yansımaktadır.

Şurası bir gerçek ki, gün olmuş zirveye taşınan
koca bir imparatorluk; bütün müesseseleriyle ken-
di içerisinden İlimde, sanatta, mimaride, edebiyat-
ta yıldızlarını; büyük devlet adamlarını çıkarmış-
tır. Edirne, Bursa, İznik ve İstanbul bu ihtişamın
hala canlı hatıralarıyla asrımızın cazibe merkezleri
durumundadır.

Tarihte, bir milletin hafızası vardır. İnsanlığa
huzur ve mutluluk veren edebi hatıraları vardır.

Ders ve ibret şahikaları vardır.

Yunus'tan Şeyh Galibe... Baki'den Nedim'e..
Dede Efendi'den İtri'ye..

Ebusuut'tan, Ahmet Cevdet Paşa'ya...

Halkalar birbirlerine öylesine ilintili olarak gel-
miştir ki, her dönemin bir ayrı özelliği ve de, her
dönemin kendisine tarihi yorumları sizlerde tarih
şuurunu artıracaktır!

Cumhuriyet Bayrağı

Cumhuriyet bayrağı altında,

Hür yaşamak azmiyle bir arada...

Yemini vardır, Gök kubbe altında,

"Toplu vurdukça yürekler" bir arada...

TÜRKÜLER

Türküler, gurbet kokar, hasret solur

Sanki güz havası içimde dolar

Ayrılık o kadar zor ki, sıladan;

Dert eker sancısı, göğsümü bulur

CUMHURİYET

Cumhuriyet, 'hür iradenin sesi'

O seste yükselir, huzur neşesi

İnsan olmak öznesinde, ifadem;

Gayri değil, 'bir zümrenin hevesi'

ÇOCUK BAYRAMI

Yirmi dokuz Ekim, 'Çocuk Bayramı'

O ne güzel armağan, 'Çocuklara'

Bayrağı teslim alacak, 'neslimiz'

Gelecek nesil, 'Cumhuriyet Nesli'

GÜL KOKLA

Gül kokla, içine kokusu sinsin

Bülbül sesi dinle, hasretin dinsin

Kader, 'alın yazısında' hikâyem;

Kâbus, 'kendi cehenneminde' yansın!

ZULMÜN TOHUMU

Yalan içinde, 'zulmün tohumu'

Kötü çıgırlar, onda neşet bulur

Yalan, içinde zehrini besler;

Zehri meyveye düşer, 'nifak bulur!'

ZULME MEYDAN VERME

Zulme meydan verme, 'onun ateşi'

"İçinizde iyileri de yakar"

Ümmetlerin helakini bir düşün;

Düşleri bile zihinlere zarar!

RİYA

Aynalardan kaçırılmaz yüzünü,

Riya, 'insandan kaçırır' kalbini!

DÜNYA

Dünya, sevdasıyla da aldatır!

Acısıyla da, yürek kanatır

Neresinden bakarsan, 'yaslı dünya'

Âlemi gözyaşlarıyla ıslatır...

MUTLULUK

Üç nesli, bir arada görmek kadar;

Mutluluk kaplar bütün dünyamı...

Vermesin Rabbim, ne elem, ne keder;

Şerden, nifaktan saklasın künye mi?

ÖLÜM HABERİ DUYUNCA

Ölüm haberi duyunca titrerim!

Kâlu Belâ'da verilen sözleri

Özümde yaşar, mum kimin eririm

Fani dünyanın savrulur közleri

VAKİT NAKİTTİR

Vakit, nakit der, ecdadımız bize

Vaktini boşa harcama, israftır!

Söze akit der, ecdadımız bize

Dost sözü altın ayarı, sarraftır!

ÇOCUKLAR GİBİ

Biz de şendik, çocuklar gibi habersiz

Dünyanın binbir türlü mihnetinden,
Ne gam bilir, ne kederden habersiz
Fark etmezdik, dünyayı cennetinden...

İKİNDİ VAKTİ

İkindi vaktinin gölgesi uzun
Ömrü kısa, mürüvveti büyük
Tarih yapan ecdat, adımlar uzun;
En âlâ fetihlerin, hikmeti büyük
MEVLAYA AKAR

Sabrın iki kanadı; sükût ve vakar
“Su boğar insanı, ateşe yakar”
Vuslata adımlar, bütün yüreğim;
Halden hale döner, Mevlâ'ya akar
MASUM YÜREKLERE

Yaz diyorlar, sıcağı sıcağına
Gül yaprağından, kan akmasın!
Sızlar içimiz, cinnet tuzağına,
Bir masum yürek, daha yanmasın
Her günü, ‘yeniden diriliş’ bilir,
Selâm et güne, selâmet bulursun
Aşkla yeşert hayatı, güne güler;
Gül bahçesinde huzur bulursun
UYGUR’UM

Uygur’um, ismimle müsemma adım
Zalim bir dünyanın elinde kaldım
İnsanlık öldü mü, küstah bir asır;
Esir Türk olarak anılır adım!
NELER EKTİK

Toprağa biçmek için neler ektik?
Alın teriyle, ne zahmetler çektik
Ekinler yeşerdi, başağa durdu
İbretle, ‘kâinat sofrasına’ baktık
NELER SAKLAR

Katman katman toprak neler saklar?
Nice medeniyetlerden izler(i)
Ruhumun derinliklerinde saklar!
Atalardan yadigâr kalan izler
SEVGİ

Sevgi nimetten, hayatın özsuyu
Sevgi, kâmil insanların huyu
Sevgi, sabır ister, tahammül ister;
‘Sevgi teriyle arınsın’ beş duydu
KÖPRÜ OL

Maziden atiye, köprü kuralım
Hâl ile ahvalimizi soralım

Geçmişten dersler, nasihattir bize
‘Erdemli insan,’ en büyük moralim
BİZ YOLCUYUZ

Şu âlemde bizler, ‘fani yolcuyuz’
Geçmişle avunmak mı, yerinmek mi?
Mahkeme-i Kübra da gelir sorgusu
Günahkâr halimizle dövünmek mi?
Yâ Rab! “Rahmetin gazabını geçti”
BİR NESİLDİ!

Tarihi yazan, bir nesildi onlar!
Şehrimizin, ‘gül bahçesine’ göçtüler
Üçler, Yediler, Kırklar misalinde;
Kanat çırpıp içimizden uçtular
İSRAF

“Yiyiniz, içiniz, israf etmeyin!”
İsraf, ‘yoksulluğa kapı aralar’
İhlasla uyan, günü zayi etmeyin;
Gayretin, ‘bolluğa kapı aralar’
GÖNÜL BAĞLAR

Huzur dolu hayata, ‘gönül bağlar’
Gönülsüz hayat, ‘çorak toprak gibi’
Rahmet bulutlarıyla, gönül çağlar
Çağlar, ‘fetihler dolu bayrak gibi’
Dalgalan, gök kubbe de, ‘gönül gibi’
HAKTAN YANA

Dilimiz sürçmesin, haksızdan yana
Mazlum bulsun yerini, haktan yana
Hakkı tutalım birlikte, saf ile
Akıl ve yürek, bir omuzdan yana
GİRMESİN

Girmesin içimize kin ve nefret
Birlik şuuru vicdanlarda hasret
Hür yaşamak bize en büyük nimet
Nimetin kadriyle vatana şükret
YOLCUYOLUNDA

Ecdat, “yolcu yolunda gerek” demiş
Sade, “hak yolunda bedel ödemiş”
Nazar et zamana, dün ile bugün;
Arasına, ‘hasret köprüsü’ demiş
TEBESSÜM

Ne güzel bir din, “tebessüm sadaka”
Sadakatle birlikte anılır din!
Nefesi zayi etme bir dakika;
Zikr’et, ‘iyilikle anılır’ adın

Türkçe sevdâlısı edebiyat tarihçimiz Nihad Sâmi Banarlı, Resimli Türk Edebiyatı Târîhi adlı eserinde şöyle diyor:

“Gök-Türk Devleti, M.S. 552 yılında Bumin Kağan tarafından kuruldu. (...) Devlet kuran âilenin asıl adı Türk'dü.

Türkler, Gök-Türk adını, hâkim oldukları toprakların büyüklüğü, enginliği sebebiyle aldılar.

Gök, mâvi; Gök-Türk, mâvi gök kadar engin ülkelerin sâhibi Türk demekti.

Bumin Kağan, yurdunun Batı bölgelerini kardeşi İstemi Han'ın idâresine verdi. Gök-Türkler'de Büyük Han'lık rütbesi ölen hakanın en yaşlı kardeşine verildiğinden Bumin'den sonra yurda İstemi, hâkan oldu.

Böylelikle büyük hâkanlık, bâzan Doğu Türkleri'ne, bâzan Batı Türkleri'ne geçiyor; devlet, bâzan orta Tiyanşan çevresinde, bâzan Mogolistan'da büyük han olan vârisler tarafından idâre ediliyordu.

Ancak, kuruluşundan 58 yıl sonra, 610 târihinde, bu devlet Doğu ve Batı bölgelerinin birbirini tanımaması sonunda iki kısma ayrıldı. Bundan da Çin faydalandı. Çinliler, 630'da Doğu Türkleri'ni yendiler; hâkanlarını ve diğer büyüklerini alıp Çin'e götürdüler. Mühim bir kısım halkı da esîr ettiler. Bundan 30 yıl sonra da Batı-Göktürk hânedânını ortadan kaldırdılar.”

(Bknz: Resimli Türk Edebiyatı târihi, Millî Eğitim Basımevi, İstanbul 1971, sy. 60)

Önce düşünmemiz gerekir ki; “mâvi gök kadar engin ülke” , henüz bir asrı bile dolduramadan, kuruluşundan “58” sene sonra “ niçin” ikiye bölünmüştü ?

“ Mâvi gök kadar engin ülkelerin sâhibi Türk” ü idâre edenler, hangi bilinmez hesabın peşindeydiler de, bu hâl, bu milletin başına “ bölünme” olarak musallat olmuştu?

Ve yine; bu idâreciler, kimlerin ve nasıl tesirinde kaldılar ki, kendi özbe öz kardeşleriyle birbirlerine girdiler ?

Bumin Kağan'ın kurup; bir ucu güneyde

Hindistan'a yaklaşan, doğuda Mançurya'yı içine alıp Büyük Okyanus'la kucaklaşan ve batıda da Hazar Denizi'ni içine alan bu ihtişamlı Türk devleti ufalmış, ufalanmış ve başkalarına teslim olur hâle gelmişti? Niçin?

Ecdâdımız şanlı Teoman'ın, M.Ö. 220 târihinde Büyük Hun İmparatorluğu'nu kurarak Türk birliğini , ilk defa bir devlet çatısı altında temin etmesinden sonra, bu imparatorluğun parçalanması hususunda, onun etrafında döndürülen entrikaları, yapılan hileleri , yapılan yalancı vaadleri hissetmediler, işitmediler, anlamadılar ve sezmediler mi ki, aynı vaadlere kandılar ?

Çin'in; Hunlar'a karşı uyguladığı “parçala / böl ve yut” taktiğinden hiç mi kimsenin şuûrunda bir iz kalmadı?

Her devirde, yılan, bizi zehirledikten sonra mı kendimizin farkında olacağız ve uyanacağız? Bu nasıl iştir?

Çinliler; 630'da Doğu Göktürkleri'ni yenip hâkanlarını esir olarak Çin'e götürürken, Batı Göktürkleri, elleri kolları bağlı olmuşçasına niçin onları seyretiler?

Kürşad'ın, buradaki şanlı mücâdelesinden evvelce bahsetmiştim. Her zaman bir Kürşad mı bekleyeceğiz, uyanmak, şuûrlanmak ve mücâdele etmek için?

Tabii ki, çok geçmeden, Batı Gök-Türk Devleti de, Çinliler tarafından ortadan kaldırıldı.

İşte; bölünüp, parçalanıp, yutulmak budur!.. Çok hazin bir manzara!..

Kürşad'ın açtığı yolda yürüyen, İlteriş Kutluk Han, vezîri Tonyukuk'la birlikte, tekrar, Türk birliğini sağlamayı başardı. Kutluk Han'dan sonra kardeşi Kapagan Kağan da Çinliler'le büyük mücadelelere girişti ve Türk birliğinin zaferinde önemli işler yaptı.

Ancak; en büyük ve mühim işler, İlteriş Kutluk Kağan'ın oğulları Bilge Kağan ve Kül Tigin'in el ele, omuz omuza vermesiyle hedefine ulaştı.

Niçin, hep böyle olunmuyor? Niçin, hep böyle olamıyoruz?

Yaşanan bu hazin hâdiseleri, belki de hazinden öte, dehşet verici bu kavgaların sebeplerini elbette deşmemiz lâzımdır...

Tarih, bize ne için lâzımdır? Eğer, ondan ibret almak içinse, neyi aldık acaba?

YÂFES'İN TÜRK ADLI OĞLUNUN NESLİYİZ

"Türk Sultanları" isimli kitabın "Takdim"inde şöyle yazıyor:

"Tarih şuuru, bir devletin idaresi altındaki milletleri bir arada tutan, birleştiren ve kaynaştıran en önemli hususlardan biridir. Günümüzde Dünya siyasetine yön veren devletlerin, bu şuuru geliştirmek uğruna neler yaptıkları, ne fedakârlıklara katlandıkları herkesin malumudur.

Diğer taraftan Dünya Târîhi içersinde Türk Milletinin oynadığı rol, dünya medeniyetine yaptığı katkılar, insanlık âlemine bin yıl boyunca yaşattığı huzur ve refah devreleri âşikârdır. Nitekim Kâşgarlı Mahmud'un "Allahü teâlâ, devlet güneşini Türklerin burcunda doğurmuş, göklerdeki yıldızlara benzeyen devletleri onun saltanatı etrafında döndürmüş, Türkleri yeryüzünün hâkimi yapmıştır" dediği gibi, Türk Milleti birlik ve beraberlik içerisinde olduğu ve onun getirdiği dik duruşu sergileyebildiği müddetçe her zaman dünya siyasetinde söz sahibi olmuştur. Olmaya da devam edecektir. "

(Bknz: Türk Sultanları, Tertip Heyeti: Türkiye Gazetesi Yayınları Ansiklopedi Grubu, İstanbul 2005, sy.5)

Demek ki; " Dünya Târîhi içersinde", önemli " rol oynayan ve " dünya medeniyetine..insanlık âlemine bin yıl boyunca ..huzur ve refah devreleri yaşa"tan bir " Türk Milleti" vardır.

Bu Türk Milleti; Kâşgarlı Mahmud'un dediği gibi: " Allahü teâlâ, devlet güneşini Türklerin burcunda doğurmuş" ve " göklerdeki yıldızlara benzeyen devletleri " de, " onun saltanatı etrafında döndürmüş" ve böylece, " Türkleri yeryüzünün hâkimi yapmıştır."

İşte, Türk Milleti, budur! İnsanlık âlemine refah ve huzur getiren, medeniyete önderlik eden; sevgi ve hoşgörü menbaı insanlardan müteşekkil " uydu" değil, "uyulan", " rehber" bir millet!

Aynı kitabın, " Giriş" bölümündeki şu bilgiyi de nakledeyim istiyorum:

" Türkler; dünyânın en eski, asil, büyük devletler kurup, pek çok meşhur şahsiyetler yetiştiren medenî milletlerindendir. Nûh aleyhisselâmın oğullarından Yâfes'in Türk adlı oğlunun neslindendir." (Bknz: a..g..e., sy. 7)

" Târihte Türk " başlıklı beyitimi, bu husustaki heyecanımın bir ifadesi olarak sunuyorum:

" Yâfes dedemin oğlu Türk'ten aldım adımları;

Allah rızâsı için sürdürdüm maksadımı!"

Sevgili Peygamberimiz buyuruyor ki: " Kişi kavmini sevmekle suçlandırılmaz. Kavminin efendisi, kavmine hizmet edendir. Vatan sevgisi îmândandır."

Bu "sevgi bağı", âileden başlayarak, merhale merhale, ne kadar yüksek seviyede muhkem olursa, insanlık âlemi de o derece mes'ut olur, huzur ve refaha ulaşır.

Türk tarihinin ihtişamlı öncüleri olan şanlı ecdadımızla iftihar etmeli ve çok çalışmalıyız!..

"SOYLARINIZI BİLİNİZ"

Sözlük mânâsıyla, " Soy : " 1. Aynı ırktan, aynı kandan gelen geçmiş ve yaşayan nesiller topluluğu, kuşaklar ; 2. Nesil, zürriyet; 3. Âile, sülâle, ecdât, hânedan, nesep; 4. Cins, tür, nevi; 5. Soylu, asil ." olarak târif edilir.

(Bknz: İlhan Ayverdi, Misâlli Büyük Türkçe Sözlük, Kubbealtı Lugatı, İstanbul 2011, Sy. 1123)

İslâm'da, korunması gereken beş esas vardır. Bunlar: Nefsin yâni canın korunması, aklın korunması, dinin korunması, neslin korunması ve malın korunmasıdır.

Neslin korunması; bir milleti teşkil eden fertlerin sağlıklı olmaları yanında, ruhî yönden sağlam mizaçlı ve fıkrî bakımdan da, vatanını, milletini, bayrağını, dinini seven insanların yetişmesidir. “Nesil “ korunacaktır ki, millet de varlığını devam ettirebilsin.

Bu hususta, Peygamber Efendimiz'in birkaç hadîs-i şerîfini nakletmek istiyorum. Buyuruyorlar ki:

“ Soylarınızı biliniz, sıla-i rahim (ziyâret) yapınız.”

(Bknz: 1001 Hadîs, Mehmet Ârif, Tercüman Gazetesi, 1001 Temel Eser, Cilt: 1, Sy. 83).

“ Câhiliyye devrinden ümmetime kalmış dört haslet vardır ki, onu terk edemezler: (Bunların biri) “ Başkalarının soyuna dil uzatırlar. Yani makbûl bir insanın oğlu olmadığı yahut tanınmış bir hânedâna mensup olmadığı iddiası ile halkı hafife alırlar.” (Bknz: a.,g.,e., Sy. 71)

“ Şu üç hâl ümmetimden ayrılmaz: (Bunlardan biri),” Soy-sopla övünmek”tir. (Bknz: a.,g.,e., Sy.161)

Demek ki; kibire dalıp, başkalarını hakîr görüp dalâlete düşmemek gerekir. Türk milletinin mayasında, böyle bir hâl yoktur ve olmamalıdır. “ Övünmek” de, kibir faslındandır ve bütün sevgileri körelten bir sıfattır. Ancak; sevmek, kibire eş tutulmamalıdır.

Peygamber Efendimiz. “ Kalbinde zerre kadar kibir olan Cennet'e giremeyecektir.” Buyuruyor.

Biz, Türk milleti olarak, nereden nereye geldiğimizi ve bulunduğumuz yerden de nereye hedef seçmemiz gerektiğini düşünmek zorundayız. Bu hususta, S. Ahmet Arvasî'nin önemli tespitlerinden başlıklar sunmak istiyorum. “ Türklük Ve İslâmiyet” başlıklı yazısında şunları söylüyor:

“ Türk, dünyanın ve tarihin en eski kavimlerinden biridir. Çeşitli tarihî belgelerden öğreniyoruz ki , bu kavim, aynı zamanda tarihin kaydettiği en medenî ve dinamik “ içtimâî ırklarından” biridir. Öte yandan, bu kavmin dikkati çeken bir yönü de

diğer kavimler gibi “ putperest” olmayışıdır. Yâni Türklerin yontulmuş ve müşahhas tanrıları yoktur.

Türkler, bütün tarihleri boyunca, hep “ dos-doğru” olan dini aramışlardır. Musevîlik, İsevîlik başta olmak üzere çeşitli dinlere girip çıkmışlardır. Türklerin eski dinleri olan “ Gök-Tanrı” dininde de “ Tanrı Tek”tir ve asla müşahhas bir varlık değildir, fezâları ve semâları istilâ eden bir yüce varlıktır. Kaldı ki, bu dinde, Cennet (Uçmak), cehennem (tamu), İblis (Yalbız), Melek(Erçin), Âhiret (Öte dünya), Peygamber(Yalvaç), ...inançları vardır.

(...) Şanlı Peygamberimiz'in tebliğleri ile şereflemeden önce, bütün Türkler, kâfir değildi. Kimi Musevî, kimi İsevî, kimi de yukarıda belirttiğimiz tarzda “ muvahhid” idi. Tıpkı, pustperest Araplar'ın arasında bulunan “ Hanif”ler gibi Türkler'in içinde de doğru inanan insanlar çoktu.

(...) 11. Asırda ise Türklük, artık İslâm'ın hizmetinde ve “ İlâ-yı Kelimetullah” için canla başla çalışacak, birçok İslâm büyüğünün de belirttiği üzere, Eshâb-ı Kiram'dan sonra, İslâm'ı yücelten en büyük millet olacaktır.

(...) Türkler, yalnız askerî sahada değil, içtimâî, iktisadî, ahlâkî, bedîî ve fennî konularda da büyük eser ve hamlelerle İslâm Dünyası'nın şanını ve şerefini yüksek tutmasını bilmiştir.”

(Bknz: S. Ahmet Arvasî, Size Sesleniyorum-1, Model Yayınları, İstanbul 1989, Sy. 101-102)

TÜRKÜM, DOĞRUYUM, ÇALIŞKANIM...

Son Şâirler Sultanı Necip Fâzıl'ın: “ Efendim! Benim Efendim! Benim, güzellerin güzeli Efendim ! “ diye takdîm ettiği büyük İslâm âlimi Seyyid Abdülhakîm Arvasî hazretleri şöyle buyuruyor:

“ Ben bir seyyidim. Yâni bu demektir ki Türk değilim. Ama yer yüzünde bütün Türkler silinse üç Türk kalsa biri ben olurum. İki Türk kalsa gene biri ben olurum. Son Türk kalsa da o gene ben olurum. Çünkü Türkler olmasa bugünkü mânâda İslâmiyet olmazdı. “Büyük mütefekkir Seyyid Ahmet Arvasî diyor ki:

“ Hayretle gördüm ki, bu ülkede Türk kelimesinden ürkenler var. Yine hayretle gördüm ki, bu ülkede İslâm kelimesinden ürkenler var. Ve yine ürpererek gördüm ki, bu ülkede Türk ve İslâm kelimelerinin yan yana gelmesinden dehşete kapılan

kişi ve çevreler var. “

İstiklâl Marşı şâirimiz Mehmet Âkif Ersoy, “ Ordunun Duası “ başlıklı şiirinde şöyle diyor:

“ Türk eriyiz , silsilemiz kahraman...

Müslümanız, Hakk’a tapan Müslüman. “

Büyük şâirimiz Yahya Kemâl Beyatlı, “ 26 Ağustos 1922 “ başlıklı dörtlüğünde o dehşet günlerini şöyle haykırıyor:

“ Şu kopan fırtına Türk ordusudur yâ Rabbi

Senin uğuruna ölen ordu budur yâ Rabbi

Tâ ki yükselsin ezanlarla müeyyed nâmın

Gaalib et çünkü bu son ordusudur İslâm’ın. “

F(1)ransız General Comte de Bonneval’in sözlerini hatırlayalım:

“ Türk hayrât ve hasenâtından hiçbir kimse mahrûm edilmez...Çünkü onlar, bu iyiliklerini yalnız insan cinsine hasretmekle kalmayıp, hayvanlara ve hattâ cansız mahlûkata bile teşmil ederler. “

İtalyan Ord. Profesör Anna Masala’nın ibretli sözlerine kulak verelim:

“ Türk dünyasına yaklaşmaya başladığımda ondokuz yaşındaydım. Az kelime biliyordum: “ Günaydın, teşekkür ederim, hoş geldiniz...” Türk tarihi, dilbilgisi ve edebiyatını çalıştıkça Türkiye’yi sevmeye başladım. Yıllar boyunca Türklerin dostu olmak istedim, bunun için çalıştım. Bugün bu şeref bana yetmiyor: “ Mânevî Türk’üm “ diyebilmek isterim, hattâ Atatürk’ün sözleriyle “ Ne mutlu Türk’üm diyene “ diyebilmek isterim. “

Demek ki, Türk’le “ dost “ olmak, “ şeref “ e vesîle !

F(1)ransız romancısı Claude Farrere diyor ki:

“ Türk kedileri insandan kaçmaz. Çünkü onlar hiçbir zaman hayvanlara kötü muamele etmezler. “ emek ki; “ Türk kedileri “ bile, asıl bir kültürle hemhâl!..

Durmadan, şiirlerini okuyup da, Türk’ten kaçanlara, Necip Fâzıl söyle sesleniyor:

“ Türk’te bozulan ancak Türk’te düzelebilir... Türk’te düzelince de her yerde düzelir ve her şeyi düzeltir!..”

Elbette ki, herkesin, bu kelimeyi söyleme mecbûriyeti yoktur. Sana, illâ da, “ Türk’üm, de! “ diyen de yok!

Var, sen, Türk’üm, deme! Ne çıkar! Değil mi

efendim?

Ammâ; mes’eleyi yine Necip Fâzıl çözüyor. Diyor ki:

“ Son moda bölücülük,

Türk’ü bastırmak faka.

Türkiye’de Türk’e yok,

Köşe, bucak, mıntıka...”

“ TÜRK’TE BOZULAN ANCAK TÜRK’TE DÜZELEBİLİR.”

Yazar Ahmet Kaplan’ın, 2003 yılında, Türkav Yayınları arasında neşredilen “ İşte Necip Fâzıl” adlı kitabından, büyük Türk-İslâm mütefekkeri ve şâiri Necip Fâzıl’ın “ Türk “ hakkında tesbit ettiği ifadelerinden bir bölüm nakledeceğim.

Bunların herbiri, hem Türk’ü idrâk etmeyenlere ve hem de Necip Fâzıl’ı -zerrece- anlamayanlara bir numûnedir.

Bu ifadeleri, Ahmet Kaplan’ın kaleminden okuyoruz: “ Necip Fâzıl’ın bir Türk muharriri, bir Türk şâiri olarak Türkçeciliğine misâl eserleridir. Dil üzerine yazdığı hususî makaleler toplansa ciltler doldurur. Biz burada; “ bir milleti millet yapan ana faktörlerden dil “ bahsindeki O’nun temel tesbitini, hassasiyetiyle birlikte vurgulamak istedik.

O, “ Türk” sıfatı çerçevesinde Türkçemize yeni terkipler, yepyeni tedâiler getiren bir kalemdi. Kitaplarından süzebildiğimiz aşağıdaki tâbirler, milliyet kaçaklarına indirilmiş birer tokat mesabesinde-dir:

* Anadolu Türk’ü...* Türk vatanı...* Türk evi...*Türk muharriri...* Türk’ün ruh kökü...* Türk ruhu... * Türk milleti...* Türk varlığı...* Türk tarihi...* Türk’e tercüman...*Türk cemi-yeti...* Türk adâleti...*Müslümanlık ve Türklük dâvâsı...*Türk’ün hakikatı...* Türk Milleti’nin ruh mührü...* Türk’ü Türk yapan mukaddes îmân...* Yüreğinde Türklük aşkı yatan...* Türk işçisi...* Zaman Türk’tür orada...* Mekân Türk...* Türk fikir ve güzel sanatları...* Türk mütefekkeri...* Türk edibi...* Türk münekkidi...* Türk haşyeti...* Türk okuyucusu...* Türk gençliği...* Türk şâiri...* Türk Devleti...

Türk millî vicdanı... Türk Kanunları...* Türk bayrağı...* Türk ahlâkı...* Türk dinî ve millî birliği...* Türk’ün tarihî çilesi...* Türk’ün mukaddesatı...* Türk’e karşı...* Türk’ün yanında...* Türk

bünyesi... * Türk'ün saffetli hayatı... * Tertemiz ve mücellâ bir mermer sütundan farksız Türk Milleti... * Türk millî ıstırap ve inkısarının... * Türk siyâsî ve içtimâî bünyesindeki... * Türk Milleti'nin istiklâlini... * Türk anaları... * Türk'ün yeni zaman meyvelerine kan ve can verecek yeni hamle... * Türk'ün bütün millî kokuları... * Türk'ün zaman ve mekân hakkı... * Türk'ün keyfiyeti... * Türk'ün genç adam tipi... * Ve...tarihin en büyük î mân devini temsil eden Türk... * Türk ruh kumaşı... * Sapına kadar Müslüman, dibine kadar Türk... * Biricik Türk örneği... * Türk protoplazması... * Türk hücre-i Anadolu... * Mukaddesatçı Türk... * Türk'ün azîz ruh muhtevası... * Türk'ün haysiyeti...

* Nefasette Türk tütün... * Kıymette Türk parası... * Nizamda Türk ordusu... * Güzellikte Türk kadını... * Sağlamlıkta Türk erkeği... * Sistemde Türk idâresi... * İncelikte Türk politikası... * Usûlde Türk mektebi... * Gerçeklikte Türk ilmi... * Derinlikte Türk tefekkürü... * Sâfiyette Türk san'atı... * İmanda Türk ruhu... * Soylu Türk emeği... * Türk'ü yok etme sistemi... * Türk yumruğu altında Moskof... * Moskof yumruğuna karşı Türk... * Türk kılıcı... * Asıl Türk halkı... * Türk emek vahidi... * Türk verim haysiyeti... * Hâlis Türk unsurları... * Ordu, öz yurdunu eder mi işgal?/Ondan sonra Türk'e hangi istikbâl?/Türk'e düşmez, Afrikalı vahşilere imtisâl!... * Azîz ve mübârek Türk Milleti... * Türk vicdanı... * Yalnız ve yalnız Türk çocuğunun, Türk gencinin, Türk ihtiyarının, Türk kızının, Türk kadınının, Türk'ün, Türklüğün ve Türk vatanının madde ve ruh hakkını müdafaa eden biz... * Bir Türk, ekmeğini zorla almak isteyen parçalar. Ne âlâ! Fakat arkasını okşayana da gözü kapalı, ekmeğini teslim eder. Eyvah!

Görüldüğü gibi ifâde ettiği mânâ ne olursa olsun, Necip Fâzıl'ın kaleminde, bütün kavramlar, dilekler, hayâller ve tasavvurlar Türk, Türk Milleti, Türklük çerçeveleri içinde hayatîyet kazanıyor, derinleşerek daha çok güzelleşiyor, milletimizin “ azîz ve mübârek ” adı, vazgeçilmez bir kimlik olarak geleceğe taşınıyordu.

Veyl bu gerçeği göremeyen, görse de hazmedemeyenlere!...”

Birkaç ilâve de benden: Türk gücü, Türk siper-

leri, Türk düşmanları, Türk dostu, Türk devleti, Türk filmi, Türk lirası, Türk askeri, Türk münevverleri, Türk doktoru, Türk geni, Türk dili, Türk kültürü, Türk Kızılayı, Türk Dünyası, Türk anası, Türk Ocağı, Türk subayı, Türk hacıları, Türk delikanlısı, Türk Hava Yolları...

Son söz yine O'nun: “ Türkte bozulan ancak Türkte düzelebilir, Türkte düzelince de her yerde düzelir ve her yeri düzeltir. “

(Bknz: Necip Fâzıl, İdeolocya Örgüsü, b. d. yayını, İstanbul 1976, sy.421)

TÜRK GİBİ OLMAK GÜZEL OLMAKTIR

S. Ahmet Arvasî diyor ki:

“ Şimdi de Van eski Müftüsü Kasım Arvas Beğ'den dinlediğim bir hatıradan daha bahsetmek istiyorum. Bu, büyük mutasavvıf Abdülhakim Arvasî (K.S.) ye aittir. Ruslar, 1915 yılında Doğu Anadolu'yu işgal ettiklerinde Müslüman ahaliye çok zulm ettiler. Zulümlerini Ermeniler'le birlikte, onların rehberliğinde gerçekleştiriyorlardı. Yani Ermeniler gösteriyor, Ruslar katlediyordu. Öyle bir imha ki; kadın, erkek, çoluk çocuk demeden.. Müslüman mı Müslüman deyip imha ediyorlardı. Anadolu'nun kaderi müşterek, her yerde aynı hadise yaşanıyor. O tarihlerde, bizim aile Van'ın Müküs (Bahçesaray) kasabasının Arvas köyünde, Doğu Bayazıt'ta, Erciş'te..Çeşitli yurt köşelerine dağılmışlar. Seyid Abdülhakim Arvasî Hazretleri Başkale'de o zaman; Van'ın Başkale kazasında...

Rus-Ermeni zulmünden çevredekileri kurtarmak için çoluk çocuğunu toplayıp Van'ı terk ediyor. Rus işgali ve Ermeni zulmünden kurtulmak için kaçmaktan başka çare yok. Irak, Suriye yolu ile İstanbul'a geçecek. O zaman geçtiği yol, yani Irak ve Suriye, bizim; Osmanlı toprağı. Yabancı ülke, yabancı toprak değil..İmparatorluğun sınırları içerisinde. Suriye'de bulunduğu sırada Suriye'liler diyorlar ki;

“ Siz, İstanbul'a, Türkiye'ye, gitmek istiyorsunuz. Halbuki, Türkiye çok müşkil durumda, imparatorluk çöktü çökecek, yıkıldı yıkılacak. Türkiye artık iflah olmaz; siz de perişan olursunuz. En iyisi burada kalın. Size medrese veririz, mektep veririz, hocalık veririz, her türlü imkânı veririz.. Evlâdlarınızla mes'ud yaşarsınız.”

Abdülhakim Arvasî Hazretleri'nin onlara verdiği cevap şudur:

“ –Türkiye'ye gideceğim. Yer yüzünde iki Türk var ise, biri mutlaka benim. Ben Türk'üm, ama jön Türk değilim.”

(Bknz: S. Ahmet Arvasî, Doğu Anadolu Gerçeği, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara, 1988, sy.74-75)

“ Demek ki Türk; iftihar edilecek asil bir soyun adıdır.

Demek ki ; “ Türk olmak” demek, Türk soyundan gelmektir ammâ, sâdece Türk doğmak da değildir.

Türk olmak; Türk gibi düşünmek, Türk gibi hayâl kurmak, Türk gibi yürümek, Türk gibi inanmak, Türk gibi misafir kabûl etmek, Türk gibi heyecanlanmak, Türk gibi mütevâzı, hoşgörülü, fedâkâr fakat yerine göre de gözüpek olmak, Türk gibi ağlamak, Türk gibi sevmek, Türk gibi celâllenmek, Türk gibi buğzetmek, Türk gibi Türk'ün ruh kökünü kavramak, Türk gibi Türk'ün mukaddesatını mübârek bilmek, Türk gibi Allah ü teâlânın, “ Sen olmasaydın, sen olmasaydın, âlemleri yaratmazdım” diye buyurduğu Kâinatın Efendisi'ne bağlı olmak, Türk gibi “ Kur'an'ın kölesi” olmak, Allah aşkıyla donanmak, Türk gibi İlâ-yı kelimetu'llah için mücâdele etmek, Türk kültüründen ve Türk târihinden iftihar ederek, bütün bunları şerefli bir hüviyet levhası hâlinde beynine raptetmek ve aynı şûir ile kalbine asmaktır.

Türk gibi olmak, güzel olmaktır.”

“TÜRK'ÜM DİYE BİLME SAADETİ”

Ord. Prof. Dr. Anna Masala, “ Türk Nineleri” başlıklı yazısında şöyle diyor:

“Her Türk evinde bir dede, bir nine, ikisi de, hatta bazen dördü de birlikte yaşarlar. Ama anneanne en önemlisidir. Bir Türk evine misafir gittiğiniz zaman, salonun bir köşesinde, bir koltuğa oturmuş bir nine veya bir dede görürsünüz. Saçları boyalı makyajlı, modern nineleri demiyorum, beyaz topuzlu, koyu renk elbiseli nineleri düşünüyorum. Bir Türk evine girince her şeyden önce ninenin elini öpmek gerekir. Bu onun hakkıdır ve o, bunu bilir. Türk ninelerin çok anısı vardır, atasözü, bulmaca ve tekerlemenin âlâsını bilirler. İş işlemek

için gözlükleri, yün şalları ve Isparta'dan gelme gül kokuları vardır.

Nineler çocukların ilk öğretmenleridir. Bütün Türk çocukları iki okula gider: Nineninki ve öğretmeninki. Bana göre dünyanın bütün ülkelerinin Türk nine ve dedelerine ihtiyacı vardır.

Bâzılarına göre, İtalyan Ord. Profesör Anna Masala şaşırmış olmalıdır. Çünkü; her sözünde, “ Türk evi, Türk nineler, Türk çocukları, Türk nine ve dedeleri”, deyip duruyor. Onlar için böyle tahrik edici (!) kelimelerin söylenmesi, hiç de hoş (!) olmasa gerek!

Hele, bir de şu cümlelerini okuyunuz: Aman Allah'ım!

“Türk dünyasına yaklaştıma başladığımda ondokuz yaşındaydım. Az kelime biliyordum: “ Güneydın, teşekkür ederim, hoş geldiniz.” Türk tarihini, dilbilgisini ve edebiyatını çalıştıkça Türkiye'yi sevmeye başladım. Yıllar boyunca Türklerin dostu olmak istedim, bunun için çok çalıştım. Bugün bu şeref bana yetmiyor: “ Manevi Türk'üm” diyebilmek isterim, hatta Atatürk'ün sözleriyle “ Ne mutlu Türk'üm diyene” diyebilmek isterim. “

Ne diyor bu kadın? Hem “ Türk dünyasına yaklaştıma başla”mış; “ Türklerin dostu olmak iste”miş; “ Bugün bu şeref” O'na “yetmiyor”muş da, bir de “ Mânevî Türk'üm diyebilmek ister”miş ve “ hatta Atatürk'ün sözleriyle “ Ne mutlu Türk'üm diyene” bile “ diyebilmek ister”miş.

Vay vay vay! Demez misiniz şimdi? Kadıncağız, bunları söylemeye nasıl da cesâret edebilmiş? Hem İtalyan olacaksın ve hem de “ Mânevî Türk” öyle mi?

Eee, Seyyid Abdülhakim Arvasî Hazretleri, yer yüzünde en son kalacak iki Türk'ten biri benim, diyorsa; Anna Masala'nın sözleri niçin tuhaf olsun? Tabii ki, söz, birileri için!..

Bu milleti başkaları seviyor da, niçin, hizmet vâdiyle O'na hükmetmeye kalkışanlar ismini ve kimliğini silmekle meşguller, anlamak mümkün değildir.

Bâzılarının, Anna Masala'dan alacakları pek çok şahsiyet dersi olmalı, diye düşünüyorum.

Teşekkürler Anna Masala! Hem de milyonlarca defa! Sana, en kalbî hürmetlerimi arz ediyorum!

“TÜRK, MERHAMETLİDİR”

Eğer; Türk Milleti’nin haklarını kimse ihlâl etmez; bu haklara, kimse, saldırıda/hücûmda/tecâvûzde bulunmaz; onu, kendinden aşağıda görmez ve ona saygıyla yaklaşır ise, Türk Milleti, hiç kimsenin zerresine dokunmaz. Türk’ün temel mizacı, mayası, ruh kökü budur. Ammâ... Şunu unutmamak gerekir ki, -çünkü, bilhassâ hristiyan Batı bunu unutmamıştır ve ben de bunu bir kin/intikam kastıyla söylemiyorum, sâdece uyarmak ve tedbirli olmak maksadıyla ifade etmek istiyorum-Batı(lı), Türk’le, bin beş yüz senelik bir mâzînin hesaplaşmasını yapıyor.

Nereye göz atıp temaşâ etsek, Batılı’nın, Atillâ’dan beri, aynı hislerinin terennümüyle karşılaşırız ki, bu vasıf yâni devamlı bir “ intikam hırsı”, onların, umûmî olarak “ içte/şuûraltında saklı”, fakat zaman zaman- ammâ gayrı ihtiyarîdışa vurulmaktadır.

Bu durum, biz Türkler’de asla yoktur, asla da mevcut olamaz. Çünkü Türk, târihinin hiçbir döneminde kindâr ve içten pazarlıklı değildir.

Bu sebeptendir ki, “ unutmamak” fiilini kullanışım, sâdece “ tedbir” için gelecek nesillerin “ uyanık bulunmaları”nın zarûretini beyan maksadıyladır.

Ve yine, tarih göstermiştir ki, Türk, nefret edilecek değil, başlara taç yapılması gereken, merhametli bir milletin adı olduğu gibi, zâlimlerin de amansız düşmanıdır.

Bunu söylerken, onu, hiç kimseye zorla sevdirmek gibi bir niyet ve maksat içinde de değilim. Zîrâ, bu milletin buna ihtiyacı da yoktur ve aslî yapısı içersinde Türk Milleti asıldır. Gayreti, hep, İla-yı kelimetullah için olmuştur ve tek hesap verme makamı olarak da Allahü teâlâyâ boyun bükker . Yaptığı ve yapmak istediği her şeyi, O’nun rızâsını kazanmak için yapar; sevdiğini, O’nun rızâsı için sever ve sevmediğine de yine O’nun emirlerine uygun olarak “ buğz etmeye” çalışır. Ve yine, Türk; kendisine mensubiyet duyarak yaklaşan herkese kucağını açmıştır ve açmaktadır. Kendisine, sözlü, yazılı, çizili ve filî her türlü harekete de kayıtsız değildir; ölümü pahasına bunun cevabını vermekten de kaçınmayan, gözüpek, cesur, alperen bir millettir.

Bu sebeptendir ki, tarih boyunca, Türk Milleti’nin her ferdindeki insan, vatan, millet, bayrak ve devlete bağlılık, hiçbir millete nasib olmayan derecede üstün mertebededir. Bazılarına göre vatan, ondan aldıklarıyla değer kazanırken, Türk, bu değeri, ona verdikleriyle veya verebilecekleriyle veya verilmesi gerekenlerle ölçer ve değerlendirir.

Bestesi, Cemal Cümbüş tarafından yapılan “ Tarihi Çevir Marşı”, bu gerçeği bize yaşatan en güzel mısralarla donatılarak inşâ edilmiş muhteşem bir söz numûnesidir:

“Tarihi çevir nal sesi, kısrak sesi bunlar
Delmiş Roma’nın kalbini mızrak gibi Hunlar.
Gök-Türkler, Uygurlar, Oğuzlar, Peçenekler,
Türk’ün yüce tarihine binbir zafer ekler.
Dünya, atının nalları altında ezildi,
Kaç Haçlı sefer göğsüne çarpınca kesildi.
Bir gün gemiler dağlara tırmandı denizden,
Kudret ve zafer bizlere miras dedemizden.”

Peki; (Acaba, niçin, “ Roma’nın kalbini mızrak gibi delmiş Hunlar” ?) diye sormamız gerekmez mi?

“TÜRK’ÜN YENİDEN UYANMA ZAMANI”

Duyduğum, yaşadığım ve okuduklarımdan tespit edebildiğim kadarı ile, Türk Milleti, hiç kimseye durup dururken dokunmamış, kimsenin hakkına tecâvüz etmemiş, riyâyâ sapmamış, aksine; her işinde açık yürekli olarak, mertçe, hakkı ve adâleti müdafaa etmiş, mazlûmu korumuş ve her kim olursa olsun ve hangi şartta bulunulursa bulunulsun mağdura yardım etmekten de çekinmemiştir.

Türk düşmanlarının “Kızıl Sultan” olarak vasıflandırarak büyük iftirada bulundukları ve buna yerli işbirlikçi gafillerin de katıldığı, ancak; Necip Fâzıl gibi bir millî dehânın “ Ulu Hakan “ ve Türk-lük ülküsünün yılmaz temsilcisi Hüseyin Nihal Atsız’ın ise, “ Gök Sultan” diye hak teslimi yaptığı İkinci Abdülhamîd Han’ın, bütün bu sömürgeci istilâcılara karşı verdiği, târihin her çağına ışık tutacak mücâdelesini, emsâlî az bir numûne teşkil etmektedir.

Bu durumu, hep berâber, Nihal Atsız’ın kaleminden okuyalım:

“Toplumun en büyük haksızlığa uğramış tarihî

şahsiyetlerinden biri, II. Abdülhamîd'dir. Kendisinden önceki devirlerin ağır yükünü omuzlarında taşıyan, en güvenebileceği adamların ihânetine uğrayan ve dağılmak üzere olan içi dışı düşman dolu bir imparatorluğu 33 yıl sırf zekâ ve hamiyeti ile ayakta tutan bu büyük padişah kaatil, kanlı, müstebit, kızıl sultan, câhil ve korkak olarak tanıtılmış, dâima aleyhinde işleyen bu propagandanın tesiriyle de böyle tanınmış talihsiz bir insandır.

(...) Sultan Hamid'i iyice anlamak için tahta çıktığı zamanı iyi bilmek lâzımdır. Sultan Aziz'in son zamanlardaki çöküntü sırasında, memleketi yürütmek için beliren iki akımdan liberalizmi V.Murat, muhafazakârlığı II.Abdülhamid temsil ediyordu. Liberaller, İngiltere ve Fransa'ya bakarak parlamento ile her şeyin düzeleceğine inanıyor, muhafazakârlar, 30 milyonluk imparatorlukta 10 milyon Türk'ün hâkimiyetini sağlamak için mutlak idâreye lüzum görüyordu. Masonlar, Sultan Murad'ı da mason yapmışlardı. Gerçek yüzünü Sultan Murad'a göstermeyen masonluğun arkasında ise Yahudilik ve Avrupa emperyalizmi vardı."

(Bknz: Nihal Atsız, Abdülhamîd Han (Gök Sultan), Ocak Dergisi, 11 Mayıs 1956)

Bugün, aynı ateş çemberinin etrafımızı ihâta ettiğini ve her adımda, bize, sinsice biraz daha yaklaşıyor. Özümüzü yakıp-kavurmak arzusunda olduğunu hissetmiyorsak, gaffetimiz devam ediyor demektir. Zâten, çektiğimiz bütün sıkıntıların temelinde de bu vardır!

Necip Fâzıl'ın; "Sırtına, Türk tarihi"nin " vurulduğu " Sakarya ", işte burada, " Öz yurdunda garip" ve " öz vatanında parya" olarak bırakılmak istenen Ulu Hakan / Gök Sultan İkinci Abdülhamîd Han'ın tâ kendisidir.

Atsız, ibretlik yazısına şöyle devam ediyor:

" İlk Meşrutiyet Meclisindeki Hıristiyan mebuslar, Türkiye'nin bir an önce parçalanması için Ruslar ile savaşa şiddetle taraftar olmuşlardı. Ve gerçekten de neredeyse imparatorluk dağılacaktı. Sultan Hamîd, bunu gördükten sonra, meşrutiyeti devam ettirseydi, elbette ki yanlış bir iş yapmış olurdu. Müslüman olmayan mebuslarla birlikte, dışardan körüklenen Arap ve Arnavut milliyetçiliklerine de set çekmek üzere Meclisi kapatması,

Sultan Hamîd'in en büyük başarısı ve hizmetidir. Bu meclis kapatılmasaydı ne olacaktı? 8 milyon Hıristiyan ve 12 milyon Müslüman yabancıya karşı, kültür seviyesi hepsinden geri 10 milyon Türkle bu devlet nasıl tutulacaktı? Demokrasi bir çoğunluk rejimi olduğuna göre, Türklerden çok olan Araplar, meselâ, resmi dilin Arapça olmasını teklif etseler ve Arnavutları da yanlarına alsalar, sonuç ne olacaktı? Bütün Türk olmayanlar birleşerek Osmanlı İmparatorluğunun Avusturya-Macaristan gibi federatif bir devlet olmasını isteseler, bunun, nasıl önüne geçilecekti? Karışmak için fırsat gözleyen Avrupa devletlerini kışkırtmak üzere demokratik nümayişler yapılsa, bu ne ile önlenebilecekti?"

İbret alınmayan târihin, ibret almayanlarca, sâdece rakamlardan ibâret olduğu düşüncemi tekrar etmek istiyorum. İkinci Abdülhamîd Han'ın mücâdelesini, günümüzle mukayese edelim ve çıkan netîcenin tahlilini sıhhatli bir beyinle yapalım.

Unutulmasın ki; soysuzluk ve kozmopolitlik, ırkçılık kadar zararlı ve tehlikelidir.

Bugünler, Türk'ün, yeniden uyanmak zamanıdır!

EY TÜRK! KENDİNİ İYİ TANI!!

Târihin, acı gelse de, yaşanmış korkunç gerçeklerini muhatap almak zorundayız. Devamlı olarak söylediğim, iç muhasebeyi / millî nefis muhasebesini yapamadığımız sürece, hiçbir yere varamayız, hiçbir müsbet adımı atamayız.

Peygamber Efendimiz (s. a. v.)' in buyurdukları gibi: " Küçük cihâddan, cihâd-ı ekbere (büyük cihâda) döneceğiz" mübârek sözlerini, bizzatihî uygulayacağız ki, "En Güzel Örnek" in izinde mesâfe alalım.

Yâni; önce, fert olarak, kendi nefsimizle mücâdelemiz ne ise, millet olarak da, varlığımızı tehdit altına alacak her türlü menfî hâllere "fırsat vermeme" adına, bu hesaplaşmayı yapacağız ve tedbirlerini alacağız.

Muhakkak ki, Orhun Âbideleri / Gök - Türk Kitâbeleri, bu mevzûda, milletimize ışık tutacak ilk "millî ibret beyannâmesi"dir. Bu "ibret" ; hem "îkâz" ve hem de "nasihat" tir.

Bumin Kağan'la başlayıp, ardından bir sürü sıkıntılara sebep olan hâlleri, dehşetli bir ibret olarak,

yine Nihad Sâmî Banarlı hocanın çarpıcı tahliliyle naklediyorum:

“İşte Orhun Âbideleri, Gök-Türk Devleti’nin Bumin Kağan tarafından kuruluşundan 78 yıl sonra, Türk beylerinin ana yurddan uzaklaşarak kendilerini Çin’in yumuşak ipeklerine, hiyleli siyâsetine kaptırıp bozulduğunu anlatır; eskisi gibi iyi ve bilgili olmadıkları için, birbirlerine girerek idâre kudretlerini kaybeden hükümdar âilelerinin elinde, Türk bütünlüğünün sönmeğe yüz tuttuğunu belirtir.

Parçalanmış Türklüğün Çin boyunduruğuna girdiğini, Türk beylerinin Çince isimler alıp millî benliklerinden uzaklaştıklarını; güçlü Türk oğullarının Çinlilere kul, temiz Türk kızlarının câriye olduklarını haykırır.

Esîr edilerek Çin’e götürülen Türk halkının üs-telik Çin fütûhâtı için, Çin ordusu gibi savaşa sürülüp öldüklerini söyler. Esîrliğe katlanamayan halkın “ Ben ülkesi olan bir milletim.

Şimdi yurdum nerede? Kimin için toprak kazanıyorum ? Ben hâkan olan bir milletim. Şimdi hâkanım nerede? Kimlere hizmet ediyorum?” diye sızlandığını anlatır. Kitâbelere göre 50 yıl süren esirlik devresinde Türkler, defâlarca Çin’e isyan etmişler, fakat aralarında sağlam bağ kuramadıklarından kurtuluş tahakkuk etmemiştir.

Nihâyet, “ yukarıdaki Türk Tanrısı, Türk’ün mukaddes yer ve su melekleri, Türk milletinin adı, sanı yok olmasın diye” İlteriş Kutluk Han’la karısı İl Bilge Hâtun’u Çin’den kurtarmış, bu gayretli hükümdar da, milletine yurd ve istiklâl kazandırmıştır.

Fakat Kapagan’nın ölümüyle de yatışmayan isyan yüzünden, yurdda yeniden dağılma tehlikesi görülünce İlteriş Kutluk Han’ın artık büyüyen çocukları, devleti kurtarma gereği duymuşlar, bunlardan Mergen adlı, büyük evlât, kardeşi Kül Tigin’in yardımıyla ve Bilge Kağan adıyla Türk tahtına oturmuştur.

Gök-Türk Kitâbeleri’nde işte bu Bilge Kağan’la kardeşi Kül Tigin’in Türk milletine ve Türk beylerine verdikleri uzun mesaj yazılıdır.

Yer yer, realist bir târîh dili, yer yer îman lisânı, millî ve içtimâî tenkid ve güven cümleleri; yer yer de kudretli bir hitâbet dili ile yazılan kitâbelerde

işte şunlar söylenmektedir.” (Bknz: Nihad Sami Banarlı, Resimli Türk Edebiyatı Tarihi, sy. 60-61)

Me’s’eleye bir daha göz atalım istiyorum. Yukarıdaki tahlil cümlelerini, lütfen günümüze taşıyarak tekrar tekrar okuyalım.

“78 yıl sonra” ifadesine bir daha bakalım. Bir insan hayatı için çok uzun olan bu süre; tecrübesiz ve beceriksiz ellerde, bir devlet hayatı için ne kadar kısaymış değil mi?

Başkalarının “yumuşak ipeklerine, hiyleli “cafa-ı yalan sözlerine kanmak, ne kadar büyük gafletmiş değil mi?

Bilgisiz olmak, birbirine girerek bütün maddî ve mânevî serveti, güzellikleri ve itibârı kaybetmek ne kadar sefilâne bir hâlmış değil mi?

Başkalarının isimleri almak, Türk adlarından uzaklaşmak, millî şuûr ve benliği sıfıra indirmek ne hâinâne bir çöküşmüş değil mi?

Delikanlılarının, bir başka milletin ordusunda nefer ; kızlarının câriye olması ne dehşetli bir aşağılık hissi imiş değil mi?

Değil mi? Değil mi? Değil mi?

Daha ne olsun değil mi?

TÜRK’ÜN EN BÜYÜK DÜŞMANI : GAFLET !

Adı, büyük Türk Devletleri’nin / İmparatorlukları’nın arasında geçiyordu. 1526 yılında, Muhammed Bâbü Şah tarafından kurulmuştu ve ona, Gürgâniye Devleti de deniliyordu.

2013 yılı itibâriyle, bugünkü Hindistan, Pakistan, Bangladeş ve Afganistan coğrafyasını içine alıyordu.

Kuruluşundan kısa bir zaman sonra, ihtişamlı büyük Türk-Hint İmparatorluğu olarak ismini dünyâya duyurdu.

Zamanının büyük dîn âlimlerinden olan, “Mektûbât” adlı eserin müellifi İmâm-ı Rabbânî Ahmed Fârûkî Serhendî hazretleri (1563-1624) de, Hindistan’ın Serhend şehrinde hayat sürüyordu.

Bâbur / Gürgâniye Devleti ; 1658’den itibaren Evrengzîb Âlemgîr Şah zamanında en haşmetli ve parlak dönemini yaşadı.

Evrengzîb Şah; İmâm-ı Rabbânî hazretlerinin oğlu Muhammed Ma’sûm Fârûkî ve onun oğlu Muhammed Seyfüddîn hazretlerinden feyz aldı

gibi, Şeyh Nizâm Muinüddîn-i Nakşibendî başkanlığındaki bir heyete de, Hanefî mezhebi üzerine Fetâvâ-i Hindîyye adındaki çok kıymetli fetvâ kitabı da hazırlatarak, ilme verdiği ehemmiyeti gösterdi.

Ve buna rağmen, bu muhteşem Devlet, 332 yıl, dünyâ sahnesinde kalarak, ona 1858’de,”vedâ” etmek zorunda kaldı / bırakıldı.

Hiçbir kimse gibi, hiçbir devlet de, elindeki imkânları terkedip, sürdüğü hükümranlığa,kendi isteği ve rızâsıyla “vedâ” etmez ve bu hakkı aslâ ve aslâ başkalarına devretmez.

Elbette ki, işin içine başkaları girdi. İçte, nifak başladı. Başta İngilizler olmak üzere, bütün Avrupalılar bu yıkımda seferber oldular. Demek ki, ‘içine’, başkalarını sokma gâfletini göstermeyeceksin! Yanlış mı?

Zamanın, “gâflet”e, “Dur!” deme salâhiyeti ve imkânı olabilir mi? Zaman, zâten durmaktadır ve onun içinden geçen bizleriz: Gaafiller, mâsûmlar, sürüngenler, hâinler, kahramanlar, âcizler, zenginler, sefiller, vurdumduymazlar, ârifler, âlimler... Kim geçmedi ki, zaman çemberinden!..

Kurnazlar, hin düşünceliler, fitneciler, kindârlar, sahtekârlar...kademe kademe , sinsi sinsi ilerlediler. Duracakları ve vuracakları zamanı ve yeri iyice ayârladılar. Gün gelip çattı ki, artık iş işten geçmişti!...

Koskocaman Bâbü /Gürgâniye İmparatorluğu, son demine gelmişti. Müslüman-Türk, yine oyuna gelmiş, iyi niyetinin kurbanı olmuş ve İngiliz hilesi emeline ulaşmıştı.

Şimdi, birkaç soru sormam gerekiyor: Bu devletten yâni Bâbü İmparatorluğu’ndan kaç Türk’ün haberi vardır? Bâbü İmparatorluğu’nun- bırakınız nasıl kurulup, yıkıldığını- bir Türk devleti olduğu, maârifimizdeki kitaplarda ne derecede ifade buluyor?

“Dost-dostluk” kelimelerini, tek taraflı kullanmak mümkün müdür? Hayır! Çünkü; kelimenin yapısı, en az “iki uçlu” olmayı gerektirir. O hâlde; “Türk” üzerinde oynanan oyunlardan haberdâr edilmekten gelecek nesillerimiz niçin mahrûm bırakılmaktadırlar?

Bizim “dost”luğumuzun diğer ucunda hangi

“dost” bulunmaktadır ki, ona güveniyoruz?

Hulâsa; İngilizler, Hindistan’ı , biz Türkler’den, hîle yoluyla aldılar! Anladınız mı?..

Ve; yıl 1837’dir. Son Bâbü hükümdarı olan İkinci Bahâdır Şah, artık, sâdece kâğıt üzerinde “hükümdâr”dır. İngilizler, bir ordu ile Delhi’yi kuşatır ve orayı Bâbü’lerden alır. Dükkânlar,evler basılıp mallar yağmalanır. Ortalık kan gölüne döner.

Hani, İngilizler “dost”tu! Hani, paranın, malın, mülkün , servetin, dünyada hiçbir ehemmiyeti yoktu. Hani; her şeyden önce “dostluk” gelirdi! Hani!..Hani!..Hani!...

Bütün bu “hani “ler; “gâflet”in bedeli olarak bize pişmanlık olarak dönmüş ve aldığımız yaraların hiçbirisi bedenimizden eksik olmadığı hâlde, sırtımızı yine onlara dönmekten imtinâ etmemişiz!

Maalesef!...

Sonuç

Türk tarihinin derinliklerinden süzdüğüm bu anlatılar, milletimizin birliğini, dirliğini ve şanlı geçmişini koruma mücadelesinin ne denli çetin olduğunu bir kez daha gözler önüne sermektedir.

Gök-Türk Devleti’nin kuruluşundan parçalanışına, Bâbü İmparatorluğu’nun yükselişinden hileyle yıkılışına kadar uzanan bu süreç, Türk milletin yalnızca kahramanlıklarla değil, aynı zamanda gâfletin, iç bölünmelerin ve dış entrikaların ağır bedelleriyle dolu bir tarih yolculuğunu yansıtmaktadır.

Orhun Âbideleri’nin haykırdığı gibi, Türk’ün öz benliğini kaybetmesi, yabancıların ipeksi vaatlerine kanması ve birliğini koruyamaması, her defasında esaret ve çöküşle sonuçlanmıştır. Ancak, İlderîş Kutluk Han, Bilge Kağan ve Kül Tigin gibi önderlerin azmi, Türk milletin her daim küllerinden doğabileceğini göstermiştir.

Tarih, bize ibret almak için lazımdır; lakin ibret alınmayan tarih, yalnızca rakamlar yığınıdır.

Türk milleti, geçmişteki bu hazin derslerden hareketle, birliğini muhkem kılmak, gâfletten uyanmak ve mukaddesatını korumak zorundadır.

“İlâ-yı Kelimetullah” için durmaksızın çalışmalıyız. Türk’ün uyanış zamanı gelmiştir; çünkü Türk gibi olmak, güzel olmaktır.

Hakan
TOPUZOĞLU
Official

HAKAN TOPUZOĞLU
Grafiker